

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Міністерство соціальної політики України

Державний стандарт
професійно-технічної освіти

ДСПТО 7331.DN.36.60 - 2012
(позначення стандарту)

Професія: Флорист

Код: 7331

Кваліфікація: 2, 3, 4, 5 розряди

Видання офіційне
Київ 2012

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Міністерство соціальної політики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
від 24.10.2012 № 1188

Державний стандарт
професійно-технічної освіти

ДСПТО 6141. DN.36.60 - 2012
(позначення стандарту)

Професія: Флорист

Код: 7331

Кваліфікація: 2, 3, 4, 5 розряди

Видання офіційне
Київ 2012

ПОГОДЖЕНО

Заступник Міністра освіти і науки,
молоді та спорту України

Б. Жебровський
Б. Жебровський
« » 2012 р.

ПОГОДЖЕНО

Перший заступник Міністра
всвітництва України

П. Нагірний

« » 2012 р.

**Державний стандарт
професійно-технічної освіти**

ДСПТО 7331. DN.36.60 - 2012
(позначення стандарту)

Професія: Флорист

Код: 7331

Кваліфікація: 2, 3, 4, 5 розряди

Видання офіційне
Київ 2012

ПОГОДЖЕНО
Генеральний директор
Федерації роботодавців України

Р. В. Іллічов
« » _____ 2012 р.

ПОГОДЖЕНО
Директор департаменту з питань
розвитку трудового потенціалу та
корпоративної соціальної
відповідальності Федерації
роботодавців України

Р. А. Колишко
« 14 » листопада 2012 р.

*Державний стандарт
професійно-технічної освіти*

ДСПТО 7331. DN.36.60 - 2012
(позначення стандарту)

Професія: Флорист

Код: 7331

Кваліфікація: 2, 3, 4, 5 розряди

Видання офіційне
Київ
2012

Аркуш погодження
Державного стандарту професійно-технічної освіти
Професія: «Флорист»

ПОГОДЖЕНО

Директор НМЦПТО
у Волинській області
Зат. З. Парфенюк
«___» _____ 2012 р.

ПОГОДЖЕНО

Заступник начальника управління
освіти і науки облдержадміністрації
Грушка
«___» _____ 2012 р.

Розробники:

Даценко Олеся Любомирівна, викладач спеціальних дисциплін ПТУ Луцького національного технічного університету;

Іванюк Ольга Миколаївна, методист Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Волинській області;

Козачук Лілія Володимирівна, заступник директора з навчально-виробничої частини ПТУ Луцького національного технічного університету;

Коськін Галина Петрівна, майстер виробничого навчання ПТУ Луцького національного технічного університету;

Семенюк Інна Борисівна, заступник директора Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Волинській області.

Науковий консультант –

Скляренко Наталія Владиславівна, доцент кафедри дизайну Луцького національного технічного університету, кандидат мистецтвознавства.

Рецензенти:

Мірка Володимир Васильович, директор комунального підприємства «Зелене господарство м. Луцька»;

Герилів Марія Іванівна, директор приватного підприємства «Центр ландшафту та озеленення»;

Рясик Аліна Володимирівна, директор приватного підприємства «Флора А».

Літературний редактор –

Семенюк Інна Борисівна, заступник директора Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Волинській області.

Технічний редактор –

Іванюк Ольга Миколаївна, методист Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Волинській області.

Керівники проекту:

Супрун В'ячеслав Васильович – директор департаменту професійно-технічної освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

Паржницький Віктор Валентинович – начальник відділення науково-методичного забезпечення змісту професійно-технічної освіти Інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

Орлата Оксана Олексіївна - науковий співробітник сектору науково-методичного забезпечення дослідно-експериментальної роботи та розробки державних стандартів професійно-технічної освіти науково-методичного відділу впровадження інноваційних технологій та забезпечення професійно-технічної освіти засобами навчання Інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України;

Парфенюк Зоя Іванівна - директор Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Волинській області.

Зауваження та пропозиції щодо змісту державного стандарту з професії «Флорист», замовлення на його придбання просимо надсилати за адресою:

03035, м. Київ, вул. Урицького, 36

Інститут інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

Телефон: (044) 248-91-16

Начальник відділення науково-методичного забезпечення змісту професійно-технічної освіти Паржницький Віктор Валентинович

*** Примітка. Цей стандарт не може бути повністю чи частково відтворений, тиражований та розповсюджений без дозволу Інституту інноваційних технологій та змісту освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України**

**Аркуш погодження
Державного стандарту професійно-технічної освіти**

Професія: «Флорист»

**Міністерство освіти і науки,
молоді та спорту України**

ПОГОДЖЕНО

Директор департаменту професійно-технічної освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

_____ В. Супрун
« _____ » _____ 2012 р.

ПОГОДЖЕНО

Директор Інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

_____ О. Удод
« _____ » _____ 2012 р.

ПОГОДЖЕНО

Начальник відділення науково-методичного забезпечення змісту професійно-технічної освіти Інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

_____ В. Паржницький
« _____ » _____ 2012 р.

**Міністерство соціальної політики
України**

ПОГОДЖЕНО

Директор департаменту ринку праці та зайнятості

_____ М. Лазебна
« _____ » _____ 2012 р.

ПОГОДЖЕНО

Начальник відділу професійного розвитку трудового потенціалу та альтернативної служби

_____ О. Вакуленко
« _____ » _____ 2012 р.

Загальні положення

Державний стандарт професійно-технічної освіти для підготовки (підвищення кваліфікації) робітників з професії «Флорист» 2-5 розрядів розроблено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2002 р. № 1135 та ст.32 Закону України «Про професійно-технічну освіту» (103/98-ВР) і є обов'язковим для виконання усіма професійно-технічними навчальними закладами, підприємствами, установами та організаціями, що здійснюють (або забезпечують) підготовку (підвищення кваліфікації) кваліфікованих робітників, незалежно від їх підпорядкування та форми власності.

Державний стандарт професійно-технічної освіти містить:

- освітньо-кваліфікаційну характеристику випускника професійно-технічного навчального закладу;
- типовий навчальний план;
- типові навчальні програми з навчальних предметів, виробничого навчання, передбачені типовим навчальним планом;
- критерії кваліфікаційної атестації випускників;
- перелік основних обов'язкових засобів навчання.

У професійно-технічних навчальних закладах першого атестаційного рівня тривалість професійного навчання на 2-3 розряди складає 789 годин, на 4 розряд – 409 годин, на 5 розряд – 230 годин.

У професійно-технічних навчальних закладах другого та третього атестаційних рівнів тривалість первинної професійної підготовки встановлюється відповідно до рівня кваліфікації, яку набуває учень, що визначається робочим навчальним планом.

При організації перепідготовки за робітничими професіями термін професійного навчання встановлюється на основі термінів, передбачених для первинної професійної підготовки робітників із відповідної професії, при цьому навчальна програма перепідготовки може бути скорочена до 50% за рахунок виключення раніше вивченого матеріалу за наявності у слухача документа про присвоєння робітничої професії.

У разі необхідності зазначені терміни навчання можуть бути подовжені за рахунок включення додаткового навчального матеріалу відповідно до вимог сучасного виробництва, конкретного робочого місця, замовників робітничих кадрів тощо.

Типовим навчальним планом передбачено резерв часу для вивчення предметів за потребою ринку праці («Техніка пошуку роботи», «Ділова етика і культура спілкування» та ін.).

Освітньо-кваліфікаційні характеристики випускника складені на основі кваліфікаційних характеристик професії «Флорист» (Доповнення та зміни №3 до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, затверджені наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 16 лютого 1998 року №24, які вміщені у випуску 1 ДКХП), досягнень науки і техніки, впровадження сучасних технологічних процесів, передових методів

праці, врахування особливостей галузі, потреб роботодавців і містять вимоги до рівня знань, умінь та навичок. Крім основних вимог до рівня знань, умінь та навичок, до кваліфікаційних характеристик включено вимоги, передбачені п. 7 «Загальних положень», Випуск 1 «Професій працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29.12.2004 р. № 336.

Професійно-практична підготовка здійснюється у навчальних майстернях, лабораторіях, навчально-виробничих дільницях та безпосередньо на робочих місцях підприємств.

Професійно-технічний навчальний заклад, підприємство, установа, організація мають право, відповідно до змін у техніці, технологіях, організації праці тощо, самостійно визначати варіативний компонент змісту професійно-технічної освіти у робочих навчальних планах (до 20 відсотків у межах загального часу) та робочих навчальних програмах (до 20 відсотків навчального предмета і виробничого навчання). Зміни затверджуються згідно з діючою нормативною базою.

Навчальний час учня, слухача визначається обліковими одиницями часу, передбаченого для виконання навчальних програм професійно-технічної освіти.

Обліковими одиницями навчального часу є:

академічна година тривалістю 45 хвилин;

урок виробничого навчання, тривалість якого не перевищує 6 академічних годин;

навчальний день, тривалість якого не перевищує 8 академічних годин;

навчальний тиждень, тривалість якого не перевищує 36 академічних годин;

навчальний рік, тривалість якого не перевищує 40 навчальних тижнів.

Навчальний (робочий) час учня, слухача в період проходження виробничої та передвипускної (переддипломної) практики встановлюється залежно від режиму роботи підприємства, установи, організації згідно з законодавством.

Після завершення навчання кожний учень, слухач повинен уміти самостійно виконувати всі роботи, передбачені освітньо-кваліфікаційною характеристикою, технологічними умовами і нормами, встановленими у відповідній галузі.

До самостійного виконання робіт учні, слухачі допускаються лише після навчання і перевірки знань з охорони праці.

Кваліфікаційна пробна робота проводиться за рахунок часу, відведеного на виробничу практику. Перелік кваліфікаційних пробних робіт розробляється професійно-технічними навчальними закладами, підприємствами, установами та організаціями відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційних характеристик.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників визначаються 12-ти бальною системою оцінювання навчальних досягнень учнів, слухачів.

Присвоєння освітньо-кваліфікаційного рівня «кваліфікований робітник» відповідного розряду можливе за умови отримання учнем, слухачем не менше чотирьох балів за критеріями кваліфікаційної атестації.

Особі, яка опанувала курс професійно-технічного навчання й успішно пройшла кваліфікаційну атестацію, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» з набутої професії відповідного розряду та видається свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації, зразок якого затверджується Кабінетом Міністрів України.

Випускнику професійно-технічного навчального закладу другого та третього атестаційних рівнів, якому присвоєно освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник», видається диплом, зразок якого затверджується Кабінетом Міністрів України.

Особам, які достроково випускаються з професійно-технічного навчального закладу та за результатами проміжної кваліфікаційної атестації їм присвоєна відповідна робітнича кваліфікація, видається свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації державного зразка.

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Міністерство соціальної політики України

Державний стандарт
професійно-технічної освіти

ДСПТО 7331. DN.36.60 - 2012
(позначення стандарту)

Професія: Флорист

Код: 7331

Кваліфікація: 2-3 розряди

Видання офіційне
Київ 2012

Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника професійно-технічного навчального закладу

1. Професія – 7331 Флорист
(код, назва професії)

2. Кваліфікація – 2 розряд
(рівень кваліфікації – розряд, клас, категорія)

3. Кваліфікаційні вимоги

Повинен знати: історію мистецтва флористики; розрізнявальні особливості українських, європейських, японських та інших шкіл флористики; асортимент квіткових та декоративно-листяних рослин; способи транспортування та зберігання рослинного матеріалу; технологію первинного оброблення рослинного матеріалу; робочий інструмент та фурнітуру; символіку квітів та рослин.

Повинен уміти: готувати для роботи згідно з затвердженою у встановленому порядку технологією первинного оброблення рослинного матеріалу: зрізані квіти, гілки, плоди, листя тощо. Додержуватись правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та гігієни, протипожежного захисту та охорони навколишнього середовища.

4. Кваліфікація – 3 розряд
(рівень кваліфікації – розряд, клас, категорія)

5. Кваліфікаційні вимоги

Повинен знати: світову історію розвитку мистецтва флористики; принципи, напрями, стилі шкіл флористики; основи формоутворення букетів, сюжетних композицій та інших видів робіт; основи флористики і декору; технології виготовлення букетів, композицій, кошиків з живих квітів та іншого рослинного матеріалу; основи техніки індивідуальної роботи.

Повинен уміти: виготовляти бутоньєрки, букети, прості сюжетні композиції з живих зрізаних квітів та іншого рослинного матеріалу відповідно до затверджених у встановленому порядку технологічних процесів. Складати композиції за відомими зразками з урахуванням декоративно-стильових ознак українських, європейських, японських та інших шкіл флористики.

6. Загальнопрофесійні вимоги

Повинен:

а) раціонально та ефективно організовувати працю на робочому місці;

- б) додержуватись норм технологічного процесу;
- в) не допускати браку в роботі;
- г) знати й виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці й навколишнього середовища, додержуватися норм, методів і прийомів безпечного ведення робіт;
- д) використовувати в разі необхідності засоби попередження і усунення природних і непередбачених негативних явищ (пожежі, аварії, повені тощо);
- є) знати основи інформаційних технологій.

7. Вимоги до освітнього рівня осіб, які навчатимуться в системі професійно-технічної освіти

Повна або базова загальна середня освіта. Без вимог до стажу роботи.

8. Сфера професійного використання випускника:

Виробництво виробів, не віднесених до інших угруповань.

9. Специфічні вимоги:

7.1. *Вік:* по закінченні терміну навчання – не менше 16 років.

7.2. *Стать:* чоловіча, жіноча.

7.3. *Медичні обмеження.*

Типовий навчальний план

Професія – 7331 Флорист
(код, назва професії)

Кваліфікація – 2-3 розряди
(рівень кваліфікації – розряд, клас, категорія)

Загальний фонд навчального часу – 819 годин

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин	
		Всього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Загальнопрофесійна підготовка	70	8
1.1.	Основи галузевої економіки і підприємництва	17	
1.2.	Основи правових знань	17	
1.3.	Правила дорожнього руху	8	
1.4.	Інформаційні технології	17	8
1.5.	Резерв часу	11	
2.	Професійно-теоретична підготовка	270	65
2.1.	Історія флористики	51	
2.2.	Спеціальна технологія	85	
2.3.	Матеріалознавство	17	
2.4.	Композиція	68	38
2.5.	Малюнок і живопис	34	27
2.6.	Охорона праці	15	
3.	Професійно-практична підготовка	442	
3.1.	Виробниче навчання	204	
3.2.	Виробнича практика	238	
4.	Консультації	30	
5.	Державна кваліфікаційна атестація (або проміжна (поетапна) кваліфікаційна атестація при продовженні навчання)	7	
6.	Загальний обсяг навчального часу (без п.4)	789	73

Перелік кабінетів, лабораторій, майстерень, полігонів для підготовки кваліфікованих робітників з професії «Флорист»

1. Кабінети:

- спеціальної технології та матеріалознавства;
- композиції, малюнку і живопису;
- охорони праці та правил дорожнього руху;
- основ галузевої економіки і підприємництва;

- основ правових знань.

2. Лабораторії:

- інформаційних технологій.

3. Майстерні:

- флористики.

Примітка:

для підприємств, організацій, що здійснюють професійне навчання кваліфікованих робітників:

допускається зменшення кількості кабінетів, лабораторій за рахунок їх об'єднання; індивідуальне професійне навчання кваліфікованих робітників може здійснюватись при наявності обладнаного робочого місця;

предмети «Інформаційні технології», «Правила дорожнього руху» вивчаються за згодою підприємств-замовників кадрів.

**Типова навчальна програма з предмета
“Основи галузевої економіки і підприємництва”**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них на лабораторно-практичні роботи</i>
1.	Предмет і роль курсу «Основи галузевої економіки і підприємництва»	1	
2.	Галузева структура промисловості України	2	
3.	Науково-технічний прогрес і економічне зростання в економіці України	2	
4.	Організація виробництва у квітковому бізнесі	3	
5.	Підприємство як суб'єкт господарювання	3	
6.	Кадри підприємства	2	
7.	Продуктивність праці	1	
8.	Організація і оплата праці	3	
<i>Всього годин:</i>		17	

Тема 1. Предмет і роль курсу «Основи галузевої економіки і підприємництва»

Мета і зміст курсу «Основи галузевої економіки і підприємництва». Необхідність вивчення курсу майбутніми кваліфікованими конкурентоспроможними на ринку праці робітниками.

Тема 2. Галузева структура промисловості України

Поняття та класифікація галузей промисловості України. Галузева структура та показники, що її характеризують. Основні фактори, що впливають на формування галузевої структури промисловості України.

Тема 3. Науково-технічний прогрес і економічне зростання в економіці України

Науково-технічний прогрес (НТП). НТП у промисловості. Основні напрями науково-технічної політики в економіці України. Технологічна революція. Гуманізація виробництва.

Тема 4. Організація виробництва у квітковому бізнесі

Організація виробництва у квітковому бізнесі як форма забезпечення ефективної діяльності підприємств. Формування та структура виробничого процесу. Основні принципи організації виробничого процесу. Організаційні типи виробництва та їх характеристика.

Тема 5. Підприємство як суб'єкт господарювання

Закон України «Про підприємства». Загальна характеристика підприємств, форми власності. Розвиток і види підприємств. Функції підприємств. Організаційно-правові форми підприємств.

Тема 6. Кадри підприємства

Кадри підприємства, їх склад і структура. Класифікація персоналу підприємства. Підготовка кадрів в Україні та фактори, що впливають на зміну професійно-кваліфікаційного складу кадрів підприємства. Роль ПТНЗ у підготовці робітничих кадрів.

Тема 7. Продуктивність праці

Поняття продуктивності праці. Показники продуктивності праці та методи її обчислення.

Тема 8. Організація і оплата праці

Організація трудової діяльності. Заробітна плата, її економічний зміст, форми і системи. Тарифна система оплати праці. Нові форми оплати праці, бригадний підряд, преміювання. Класифікаційні розряди (класи), порядок їх присвоєння.

Типова навчальна програма з предмета
“Основи правових знань”

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Всього	З них на ЛПР
1.	Право - соціальна цінність, складова частина загальнолюдської культури. Поняття та ознаки правової держави	1	
2.	Конституційні основи України	5	
3.	Цивільне право і відносини, що ним регулюються	1	
4.	Господарство і право	1	
5.	Захист господарчих прав та інтересів. Розгляд господарчих спорів	2	
6.	Праця, закон і ми	2	
7.	Адміністративний проступок і адміністративна відповідальність	2	
8.	Злочин і покарання	2	
9.	Правова охорона природи. Охорона природи - невід'ємна умова економічного та соціального розвитку України	1	
Всього годин		17	

Тема 1. Право - соціальна цінність, складова частина загально-людської культури. Поняття та ознаки правової держави

Право у житті кожного з нас. Право - цінність - одна із засад державного і суспільного життя. Принципи права - його провідні основоположні ідеї. Морально-етична природа права. Той, хто порушує юридичні закони, порушує і закони совісті. Правомірна поведінка і правопорушення. Юридична відповідальність.

Тема 2. Конституційні основи України

Громадянин і держава. Поняття громадянства в Україні. Правове становище громадян України, їхня рівноправність.

Особисті права і свободи громадян: право кожної людини на життя, на повагу до гідності, на свободу та особисту недоторканість; недоторканість житла кожного, таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції, право на захист від втручання в особисте і сімейне життя тощо.

Вибори, референдум в Україні. Здійснення волевиявлення народу через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії в Україні. Верховна Рада України (парламент). Верховна Рада - представницький орган державної влади в Україні. Її склад, структура, повноваження і порядок

роботи. Президент України - глава держави. Обрання Президента України та його повноваження. Припинення повноважень Президента України.

Кабінет Міністрів України - вищий орган у системі органів виконавчої влади.

Правосуддя. Конституційний суд України. Здійснення правосуддя в Україні винятково судами. Система судів в Україні.

Місцеве самоврядування. Поняття місцевого самоврядування в Україні, його система та повноваження.

Тема 3. Цивільне право і відносини, що ним регулюються

Поняття цивільного права України. Цивільне законодавство. Цивільні правовідносини та їх регулювання. Суб'єкти цивільних правовідносин. Юридичні особи. Об'єкти цивільних правовідносин.

Тема 4. Господарство і право

Поняття господарського права та його роль у регулюванні господарських відносин. Система господарського права. Господарське законодавство, господарські правовідносини. Суб'єкти господарського права. Правове становище господарських організацій. Правове становище підприємств і об'єднань.

Тема 5. Захист господарських прав та інтересів. Розгляд господарських спорів

Загальні положення. Органи, що вирішують господарські спори. Закони, які використовуються для розв'язання господарських спорів.

Тема 6. Праця, закон і ми

Трудовий договір. Право громадян України на працю.

Загальна характеристика трудового права України. Трудовий договір. Робочий час і час відпочинку. Заробітна плата.

Тема 7. Адміністративний проступок і адміністративна відповідальність

Визначення та загальні положення адміністративного права. Поняття та організація державного управління. Роль адміністративного права у регулюванні відносин у сфері державного управління.

Тема 8. Злочин і покарання

Поняття кримінального права. Загальні положення кримінального права. Злочин та інші правопорушення.

Види покарань. Поняття індивідуалізації покарання стосовно особи відповідно до вчинку.

Тема 9. Правова охорона природи. Охорона природи - невід'ємна умова економічного та соціального розвитку України

Екологічне право та його роль у регулюванні системи "природа-людина-суспільство". Основні принципи охорони навколишнього середовища.

Відповідальність за порушення законодавства про охорону навколишнього середовища.

**Типова навчальна програма з предмета
“Правила дорожнього руху”**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них на лабораторно- практичні роботи</i>
1.	Закон України «Про дорожній рух». Загальні положення, визначення	1	
2.	Обов'язки та права пасажирів і пішоходів	1	
3.	Вимоги до водіїв мопедів, велосипедів, осіб, які керують гужовим транспортом, і погоничів тварин	1	
4.	Регулювання дорожнього руху	1	
5.	Рух транспорту та безпека пішоходів і пасажирів	1	
6.	Особливі умови руху	1	
7.	Надання першої медичної допомоги під час дорожньо-транспортних випадків	1	
8.	Відповідальність за порушення правил дорожнього руху	1	
	<i>Всього годин:</i>	8	

Тема 1. Закон України «Про дорожній рух». Загальні положення, визначення

Правила дорожнього руху. Загальні положення. Терміни та визначення Закону України “Про дорожній рух”. Правила дорожнього руху як правова основа дорожнього руху, що має створювати безпечні умови для всіх його учасників.

Закон України “Про дорожній рух”. Порядок навчання різних груп населення Правилам дорожнього руху.

Аналіз дорожньо-транспортних пригод у населеному пункті, області та причини їх виникнення.

Загальна структура і основні вимоги Правил дорожнього руху.

Порядок введення обмежень у дорожньому русі, відповідність обмежень, інструкцій та інших нормативних актів вимогам Правил дорожнього руху.

Терміни: пішохід, механічний транспортний засіб, мотоцикл, велосипед, причеп, напівпричіп, дорога, дозволена максимальна вага, прорізна частина, смуга руху, перехрестя, залізничний перехід, населений пункт, зупинка, стоянка, обгін, поступити дорогу, переважне право. Визначення цих термінів.

Тема 2. Обов'язки та права пасажирів і пішоходів

Порядок руху пішоходів у населених пунктах.

Особливості руху пішоходів, які переносять громіздкі предмети, осіб, які пересуваються в інвалідних колясках без двигуна, керують велосипедом, мопедом та мотоциклом, тягнуть санки, візок тощо.

Порядок руху пішоходів за межами населених пунктів. Рух пішоходів у темну пору доби та в умовах недостатньої видимості. Груповий рух людей дорогою.

Розподіл транспортних і пішохідних потоків. Тротуар. Пішохідна доріжка. Організована колона. «Знак»: «Пішохідний перехід». Груповий рух людей дорогою. Порядок переходу проїжджої частини дороги. Дії пішоходів при наближенні транспортного засобу з увімкненим проблісковим маячком і спеціальним звуковим сигналом.

Дії пішоходів, які причетні до дорожньо-транспортної пригоди.

Поведінка пасажирів на зупинках маршрутного транспорту.

Значення світлофорів і жестів регулювальника. Як очікувати автобус, тролейбус, трамвай, автомобіль-таксі. Посадка та висадка пасажирів під час зупинки транспорту.

Тема 3. Вимоги до водіїв мопедів, велосипедів, осіб, які керують гужовим транспортом, і погоничів тварин

Віковий ценз і вимоги до велосипедистів і водіїв мопедів, гужового транспорту і погоничів тварин. Технологічний стан і обладнання транспортних засобів. Документи водія. Обов'язки водія.

Розміщення транспортних засобів на проїжджій частині дороги.

Правила користування велосипедною доріжкою. Випадки, коли рух зазначених транспортних засобів і прогін тварин забороняється. Заборони водію. Вимоги до водія велосипеда, гужового транспорту, погоничів тварин. Заборони водію велосипеда. Заборони водію гужового транспорту. Заборони погоничам тварин.

Небезпечні наслідки порушення вимог руху керуючими велосипедами, мопедами, гужовим транспортом і прогоном тварин.

Тема 4. Регулювання дорожнього руху

Дорожні знаки та їх значення в загальній системі організації дорожнього руху, їх класифікація.

Дорожня розмітка та її значення в загальній системі організації дорожнього руху, класифікація розмітки.

Дорожнє обладнання як допоміжний засіб забезпечення регулювання дорожнього руху на небезпечних ділянках трас.

Типи світлофорів. Сигнали світлофора. Сигнали, що регулюють рух світлофорів. Вертикальні світлофори. Значення світлофорів.

Сигнали регулювальника (особи, уповноважені регулювати дорожній рух): руки, що витягнуті в сторони, опущені; права рука зігнута перед грудьми; права рука витягнута вперед; рука, піднята вгору; інші сигнали регулювальника.

Перевага сигналів регулювальника над сигналами світлофора, дорожніми знаками і розміткою.

Тема 5. Рух транспорту та безпека пішоходів і пасажирів

Правосторонній рух транспорту і безпека пішоходів. Рух у декілька рядів.

Взаємна увага – умова безпеки руху.

Види і призначення попереджувальних сигналів. Правила подання світлових сигналів або рукою. Небезпечні наслідки порушення правил подавання попереджувальних сигналів.

Попереджувальні сигнали. Швидкість руху. Дистанція. Обгін. Безпека пішоходів і пасажирів.

Поняття про шлях гальмування. Фактори, що впливають на величину шляху гальмування.

Види перехресть. Порядок руху на перехрестях. Зупинка і стоянка.

Тема 6. Особливості умов руху

Перевезення пасажирів при буксируванні транспортних засобів.

Навчальна їзда. Умови, за яких дозволяється навчальна їзда на дорогах.

Рух у житловій зоні. Переваги пішоходів під час руху в житловій зоні.

Автомагістралі і автобани, їх основні ознаки.

Рух по автомагістралях і автобанах.

Основні ознаки гірських доріг і крутих спусків. Вимоги правил руху на гірських дорогах і крутих спусках.

Початок руху, маневрування. Обгін. Зупинка та стоянка. Рух по швидкісних дорогах. Рух по гірських дорогах. Рух і стоянка в темний час доби. Буксирування.

Тема 7. Надання першої медичної допомоги під час дорожньо-транспортних пригод

Визначення і термінове припинення дії фактора травмування, звільнення потерпілого із пошкодженого транспортного засобу.

Основні правила першої долі карської допомоги потерпілим. Надання першої допомоги при різних видах травм. Транспортування потерпілих при ДТП.

Тема 8. Відповідальність за порушення правил дорожнього руху

Соціально-економічні і правові наслідки дорожньо-транспортних пригод і порушення правил дорожнього руху. Поняття і види адміністративних

порушень. Кримінальна відповідальність. Відповідальність за нанесення матеріальної та природо-екологічної шкоди.

Засоби адміністративного покарання. Дисциплінарна відповідальність. Суспільний вплив. Громадянська відповідальність.

**Типова навчальна програма з предмета
“Інформаційні технології”**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них на лабораторно-практичні роботи</i>
1.	Інформація та інформаційні технології	1	
2.	Програмні засоби ПК. Комп'ютерні технології	8	4
3.	Мережні системи та сервіси	8	4
<i>Всього годин:</i>		17	8

Тема 1. Інформація та інформаційні технології

Поняття про інформацію та інформаційні технології.

Тема 2. Програмні засоби ПК. Комп'ютерні технології

Програми створення текстових і графічних документів. Стили оформлення та подання інформації. Розробка фірмового стилю.

Мультимедійні технології.

Види і типи презентацій. Загальні відомості про засоби створення презентацій. Power Point.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Програми для створення текстових документів: MS Word, Publisher. Візуальний стиль оформлення та подання інформації.
2. Програми для створення графічних документів. Розробка фірмового стилю.
3. Створення презентацій. Тема: «Заклад, де я навчаюсь».
4. Створення презентацій. Тема: «Моя майбутня професія».

Тема 3. Мережні системи та сервіси

Основи мережних систем. Мережі на основі ПК. Локальні, корпоративні і глобальні мережі.

Загальні відомості про Internet, електронну пошту та телеконференції. Основні мережні сервіси. Браузери.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Пошук інформації в мережі Internet (за напрямом професії флорист).
2. Створення публікації «Інновації в професії».
3. Використання електронної пошти. Реєстрація на поштовому сервері.
4. Комп'ютерне моделювання квіткових виробів.

**Типова навчальна програма з предмета
“ Історія флористики ”**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них на лабораторно-практичні роботи</i>
1.	Вступ	2	
2.	Квіткове мистецтво древніх цивілізацій	4	
3.	Європейські періоди	6	
4.	Історія виникнення основних флористичних стилів	5	
5.	Особливості Східно-флористичної школи	14	
6.	Європейські школи	14	
7.	Сучасні напрямки у флористиці	6	
<i>Всього годин:</i>		51	

Тема 1. Вступ

Зміст поняття «флористика». Мистецтво флористики в світовій історії. Роль квіткових композицій у житті людей. Мета і завдання предмету «Історія флористики».

Тема 2. Квіткове мистецтво древніх цивілізацій

Єгипетський, грецький, римський, візантійський періоди. Основні ознаки періодів. Характеристика флористичного посуду, рослинної сировини та допоміжних матеріалів, стиль дизайну, особливості флористичних традицій. Символіка квітів і рослин.

Тема 3. Європейські періоди

Квіткові традиції часів Середньовіччя, Ренесансу, Бароко і Голландсько-фламандського періоду. Французький, Англійський і Григоріанський періоди. Класицизм. Вікторіанська епоха. Модернізм. Основні ознаки періодів. Характеристика флористичного посуду, рослинної сировини та допоміжних матеріалів, стиль дизайну. Квітковий символізм.

Тема 4. Історія виникнення основних флористичних стилів

Історія виникнення «Масивного», «Лінійного», «Лінійно-масивного», «Змішаного» стилів.

Тема 5. Особливості Східно-флористичної школи

Етапи розвитку мистецтва Ікебана. Декоративно-стильові ознаки кожного періоду.

Стилі школи Ікенобо: Рікка, Сьокка, Морібана, Нагеіре, Вільний стиль. Форми Морібана: Тьокутай (вертикальна), Сятай (похила), Спитай (висяча).

Характеристика флористичного посуду, рослинної сировини та допоміжних матеріалів, які використовуються при виготовленні композицій, особливості дизайну.

Значення кольорів в Японії.

Тема 6. Європейські школи

Скандинавська, французька, німецька, голландська, слов'янська школи флористики, їх характеристика, принципи, напрями. Стильові ознаки. Композиційні особливості.

Тема 7. Сучасні напрями у флористиці

Сучасні напрями в мистецтві флористики. Характеристика флористичного посуду, рослинної сировини та допоміжних матеріалів, стиль дизайну.

**Типова навчальна програма з предмета
“ Спеціальна технологія ”**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них на лабораторно-практичні роботи</i>
1.	Вступ. Вимоги до організації робочого місця флориста. Інструменти та інвентар, які застосовуються під час роботи. Їх призначення та правила користування	3	
2.	Технологія збору та транспортування рослинного матеріалу	2	
3.	Технологія первинної обробки рослинного матеріалу	2	
4.	Технологія консервування рослинного матеріалу	3	
5.	Технологія виставлення квітів на воду	2	
6.	Способи кріплення флористичних композицій	4	
7.	Технологія виготовлення бутоньєрок	5	
8.	Технологія виготовлення різних видів букетів, вінків, гірлянд	16	
9.	Технологія виготовлення кошиків	6	
10.	Технологія виготовлення простих композицій	6	
11.	Технологія виготовлення флористичних композицій за декоративно-стильовими ознаками	10	
12.	Технологія побудови Ікебани. Прийоми роботи з інструментами	10	
13.	Технологія виготовлення сюжетних композицій	10	
14.	Технологія індивідуальної роботи з флористичним матеріалом	6	
<i>Всього годин:</i>		85	

Тема 1. Вступ. Вимоги до організації робочого місця флориста. Інструменти та інвентар, які застосовуються під час роботи. Їх призначення та правила користування

Кваліфікаційні характеристики професії «Флорист» (2, 3 розряди).
Мета і завдання предмета.

Організація робочого місця флориста. Інструменти, які використовуються для первинного оброблення рослинного матеріалу (садові ножиці, ніж, квітковий секатор та ін.). Інвентар: відро, розпилувач, лійка. Їх призначення, правила користування. Безпека праці.

Інструменти, які використовуються для виготовлення квіткових композицій (флористичний пістолет, кусачки для дроту, степлер та інші). Їх призначення, правила користування. Безпека праці.

Технологія приготування дезінфікуючих розчинів.

Технологія обробки обладнання, інструменту.

Тема 2. Технологія збору та транспортування рослинного матеріалу

Технологія збору квітів, плодів, гілок та іншого рослинного матеріалу. Способи відновлення свіжості квітів. Транспортування рослин.

Тема 3. Технологія первинної обробки рослинного матеріалу

Технологія первинної обробки рослинного матеріалу: зрізаних квітів, гілок, листя, тощо. Первинна технологія обробки рослин з дерев'янистими, гнучкими стеблами та тими, які виділяють молочко.

Тема 4. Технологія консервування рослинного матеріалу

Види консервації: оскелечування, кристалізація, за допомогою мікрохвильової печі, силікагелю, манної крупи, на повітрі та інші. Технологія обробки.

Тема 5. Технологія виставлення квітів на воду

Особливості виставлення різних видів рослин на воду.

Тема 6. Способи кріплення флористичних композицій

Способи кріплення: пробірка для квітів, склейка, флористична губка («оазис»), петельний дріт («аранжувальна сітка»), липка маса («оазис фікс»), липка стрічка («оазис тейп»), пластмасова наколка («жаба»), каміння та мармурові кульки, затверділа формувальна маса («драй-хард»), наколка («кензан»), незатверділа формувальна маса («стей-софт»), тейп-стрічка.

Тема 7. Технологія виготовлення бутоньєрок

Технологія виготовлення бутоньєрок із живих квітів та іншого рослинного матеріалу з використанням елементів декорування та оздоблення для жіночого та чоловічого одягу.

Тема 8. Технологія виготовлення різних видів букетів, вінків, гірлянд

Технологія виготовлення різними способами кріплення букетів, вінків, гірлянд у різних стилях із живих квітів та іншого рослинного матеріалу з використанням елементів декорування та оздоблення.

Тема 9. Технологія виготовлення кошиків

Технологія виготовлення різними способами кріплення кошиків у різних стилях із живих квітів та іншого рослинного матеріалу з використанням елементів декорування та оздоблення.

Тема 10. Технологія виготовлення простих композицій

Технологія виготовлення різними способами кріплення простих настінних, настільних, підвісних композицій у різних стилях із живих квітів та іншого рослинного матеріалу з використанням елементів декорування та оздоблення.

Тема 11. Технологія виготовлення флористичних композицій за декоративно-стильовими ознаками

Технологія підбору квіткового матеріалу для виготовлення флористичних композицій із врахуванням стильових ознак.

Технологія виготовлення композицій, букетів, гірлянд, вінків із живих зрізаних квітів та іншого рослинного матеріалу в декоративному, транспарентному, формо-лінійному стилях, стилях «форма», «вегетатив».

Тема 12. Технологія побудови Ікебани. Прийоми роботи з інструментами

Види інструментів, підготовка їх до роботи. Прийоми володіння інструментами та допоміжними матеріалами.

Прийоми згинання гілок. Навички закріплення матеріалів у кензані. Техніка очищення та зберігання інструментів. Вибір ваз, квіткового матеріалу. Технологія виготовлення композицій у стилі Морібана, Нагеіре.

Прийоми конструювання вертикальних, похилих, звисаючих форм.

Тема 13. Технологія виготовлення сюжетних композицій

Особливості сюжетних композицій. Підбір кольорової гами, текстури та стильової єдності. Сфера застосування сюжетної композиції.

Тема 14. Технологія індивідуальної роботи з флористичним матеріалом

Технологія підбору основного та допоміжного флористичного матеріалу. Призначення та застосування індивідуальних флористичних композицій.

**Типова навчальна програма з предмета
“ Матеріалознавство ”**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них на лабораторно-практичні роботи</i>
1.	Вступ. Асортимент рослинного матеріалу з живих та сухих квітів. Основні групи	4	
2.	Будова органів різних видів рослин	4	
3.	Препарати для збереження зрізаних квітів	1	
4.	Допоміжний флористичний матеріал, його характеристика	3	
5.	Флористичний посуд, його характеристика	3	
6.	Акcesуари, підставки	2	
<i>Всього годин:</i>		17	

Тема 1. Вступ. Асортимент рослинного матеріалу з живих та сухих квітів. Основні групи

Програма предмета. Зв'язок з іншими дисциплінами.

Основні групи рослинного матеріалу. Їх характеристика. Лінійний рослинний матеріал (формуєтворючий матеріал). Основний рослинний матеріал (фокусний матеріал, домінанта). Рослинний матеріал наповнювач (другорядний, доповнюючий матеріал).

Асортимент рослинного матеріалу із живих квітів (альстремерія, анемона, різні види гвоздик, гербера, гіпсофіла, гладіолус, ірис, лілія, лютик, нарцис махр., нарцис не махр., орхідея, троянда, статіце, тюльпан, фрезія, хризантема махр., хризантема не махр., ромашка та ін.), плоди, мох, фрукти, які використовуються для створення композицій. Їх характеристика.

Сухі квіти: солідастр, тимофіївка, іберіс, геліптерум, евкالیпт, пижма, гортензія, геліфризум, гомфрена, шпорник, кермек, бук, фізаліс, аспарагус, протея, гіпсофіла, лейкодендрон, лонас, амарант, ворсянка, банксія, лагурус, фалярис, ячмінь, овес, пшениця, трясунка, нігелла, лотос, сафлор, соняшник, лаванда та інші. Їх характеристика.

Тема 2. Будова органів різних видів рослин

Типи і форми коренів та кореневих систем.

Пагін. Видозміни пагонів. Різноманітність стебел, галуження.

Листок. Його функції. Прості і складні листки. Форма листкових пластинок. Форми краю листка і види жилкування. Типи листкорозміщення. Різноманітність листків за структурою.

Морфологічна будова квітки. Формула квітки. Прості та складні суцвіття, їх схеми.

Тема 3. Препарати для збереження зрізаних квітів

Сучасні препарати для збереження зрізаних квітів. Види, характеристика властивостей, способи застосування.

Тема 4. Допоміжний флористичний матеріал, його характеристика

Допоміжні матеріали, які використовуються для виготовлення букетів. Флористична стрічка, види, властивості, застосування.

Дріт, його види, властивості, застосування.

Оздоблювальні матеріали. Види. Характеристика.

Допоміжні матеріали, які використовуються для консервування рослинної сировини (манна крупа, силікагель, та ін.). Характеристика.

Допоміжні матеріали та пристосування, які використовуються для кріплення: пробірка для квітів, клейка, флористична губка («оазис»), петельний дріт («аранжувальна сітка»), липка маса («оазис фікс»), липка стрічка («оазис тейп»), пластмасова наколка («жаба»), каміння та мармурові кульки, затверділа формувальна маса («драй-хард»), наколка («кензан»), незатверділа формувальна маса («стей-софт»), тейп-стрічка. Характеристика, властивості, застосування.

Тема 5. Флористичний посуд, його характеристика

Види сучасного флористичного посуду (контейнери, вази, вази з решітками, таріли, глечики, корзини, настінний посуд, вінок, підставка для свічки, миска і піднос, посуд для флористичної губки та інше). Матеріал, форми, характеристика, використання.

Тема 6. Аксесуари, підставки

Асортимент сучасних аксесуарів: свічки, стрічки, фігурки та ін. Види, характеристика, застосування.

Асортимент підставок: сервірувальні, дерев'яні, кам'яні, обтягнуті, підставки в східному стилі, спил дерева. Матеріал, форми, характеристика, використання.

**Типова навчальна програма з предмета
“ Композиція”**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них лабораторно-практичних робіт</i>
1.	Вступ. Основні відомості про композицію	2	
2.	Закони композиції та її категорії	5	
3.	Основні стилі аранжування	5	
4.	Типи композицій	2	
5.	Ескізи бутоньерок	5	4
6.	Композиція букетів	5	
7.	Ескізи букетів, вінків, гірлянд із живих квітів та рослинного матеріалу	14	14
8.	Композиції кошиків	6	
9.	Ескізи кошиків з живих квітів	7	6
10.	Ескізи простих композицій	7	4
11.	Ескізи композицій у стилі Морібана, Нагеіре	6	6
12.	Ескіз сюжетної композиції	2	2
13.	Ескіз індивідуальної флористичної композиції	2	2
<i>Всього годин:</i>		68	38

Тема 1. Вступ. Основні відомості про композицію

Мета і завдання предмета, програма, зв'язок з іншими предметами. Поняття про композицію.

Тема 2. Закони композиції та її категорії

П'ять законів композиції. Категорії композиції. Симетрія та асиметрія. Контраст та нюанс. Поняття рівноваги. Ритм. Рапортна композиція. Взаємозв'язок окремих елементів композиції. Композиція і призначення квіткового виробу.

Тема 3. Основні стилі аранжування

Поняття про основні стилі аранжування.

«Масивний» стиль. Характерні риси. Види композицій: букет у вазі, бідермейер, традиційний масивний, візантійський конус.

«Лінійний» стиль. Характерні риси. Види композицій: вертикальна композиція, ікебана, композиція у вільному стилі, абстрактна композиція. Стилi нагеіре, шока (сейка), морібана. Характеристика.

«Лінійно-масивний» стиль. Характерні риси. Види композицій: симетричний трикутник, асиметричний трикутник, напівмісяць, лінія Хогарта, розвернутий напівмісяць, горизонтальна композиція, віяло, композиція в неформальному стилі. Характеристика.

«Змішаний» стиль. Характерні риси. Види композицій: паралельна, пейзажна, мініатюрна, невелика, величава композиції, вінок, гірлянда напівгірлянда (фестон), декоративне дерево, пот-е-фльор. Характеристика.

Тема 4. Типи композицій

Типи композицій: багатосторонні (композиції кругового обзору), односторонні (композиції фронтального обзору). Характеристика. Композиційні особливості.

Тема 5. Ескізи бутоньєрок

Матеріали і пристосування для роботи на уроках композиції, вимоги до них.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання ескізів бутоньєрок для чоловічого та жіночого одягу із живих квітів за відомими зразками з урахуванням декоративно-стильових ознак світових флористичних шкіл.

Тема 6. Композиція букетів

Букет. Характеристика і призначення. Види букетів за формою (круглі, односторонні, плоскі), розміром (міні-букети, середні, великі). Форми композицій: кулеподібна, овальна, трикутна симетрична, трикутна однобічна, серпоподібна, вертикальна, зигзагоподібна. Лінія Хогарта в букеті.

Розміщення і групування квітів у букетах: симетричне, асиметричне, замкнуте, вільна група.

Лінії в букеті: горизонталь, вертикаль, висхідна та низхідна діагональ, спрямування вгору, розхідна по вершині, направлені у різні сторони, розбіжні, звивисті, спадні, схилені.

Тема 7. Ескізи букетів, вінків, гірлянд із живих квітів та рослинного матеріалу

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання ескізів букетів, вінків, гірлянд за відомими зразками світових флористичних шкіл із урахуванням декоративно-стильових ознак.

Тема 8. Композиції кошиків

Принципи складання композицій різних видів кошиків: масштабність, розташування, симетрія, групування, лінія, форма, пропорції, колір, фон, світло, тінь, рівновага, контраст. Колір та гармонія кольору в композиції. Значення символіки у створенні композиції.

Тема 9. Ескізи кошиків із живих квітів

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання ескізів кошиків: «Капелюх», «Грибний», «Для вина», «Фруктовий» із живих квітів за відомими зразками з урахуванням декоративно-стильових ознак світових флористичних шкіл.

Тема 10. Ескізи простих композицій

Стильове рішення квіткової композиції. Гармонійне поєднання усіх її елементів.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання ескізів простих квіткових настінних, настільних, підвісних композицій із живих зрізаних квітів та іншого рослинного матеріалу за відомими зразками світових флористичних шкіл.

Тема 11. Ескізи композицій у стилі Морібана, Нагеіре

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання ескізів у стилі Морібана, Нагеіре.

Тема 12. Ескіз простої сюжетної композиції

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання ескізу сюжетної квіткової композиції із живих зрізаних квітів та іншого рослинного матеріалу за відомими зразками світових флористичних шкіл.

Тема 13. Ескіз індивідуальної флористичної композиції

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання ескізу індивідуальної флористичної композиції із живих зрізаних квітів та іншого рослинного матеріалу для святкового столу (фуршетний, банкетний, чайний, кофейний, дитячий, «тет-а-тет»).

**Типова навчальна програма з предмета
“ Малюнок і живопис”**

<i>№ теми з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них лабораторно-практичних робіт</i>
	Розділ I. Малюнок		
1.	Вступне заняття	1	
2.	Прийоми зображення форми: лінія, тон, світлотінь	2	
3.	Тренування руки. Проведення вертикальних, горизонтальних, паралельних, прямих, кривих ліній	2	2
4.	Робота тоном (штрихування), рівномірне тонування плоскої замкненої фігури	3	3
5.	Малюнок окремих видів квітів	9	9
	<i>Всього з розділу:</i>	17	14
	Розділ II. Живопис		
1.	Вступне заняття	1	
2.	Кольорознавство	3	
3.	Технічні вправи	4	4
4.	Замальовка окремих видів квітів	9	9
	<i>Всього з розділу:</i>	17	13
	<i>Всього годин:</i>	34	27

Примітка: Викладання двох розділів предмета необхідно вести паралельно.

Розділ I . Малюнок

Тема 1. Вступне заняття

Значення предмета “Малюнок і живопис” у підготовці спеціалістів із професії “Флорист”.

Обладнання, інструменти та пристосування для малювання. Правила користування ними.

Вибір точок зору, правильного положення корпусу, голови, рук при малюванні.

Ознайомлення з програмою навчання.

Тема 2. Прийоми зображення форми: лінія, тон, світлотінь

Поняття про лінію, штрих, тонування, світлотінь.

Тема 3. Тренування руки. Проведення вертикальних, горизонтальних, паралельних прямих, кривих ліній

Лабораторно-практичні роботи:

1. Тренування руки, навички роботи олівцем, розвиток окоміру.
2. Прийоми малювання паралельних ліній різної форми (прямих і кривих).
3. Малювання геометричних фігур.
4. Розміщення на заданому відрізку певної кількості паралельних ліній.

Тема 4. Робота тоном (штрихування, рівномірне тонування плоскості замкненої фігури)

Лабораторно-практичні роботи:

1. Робота тоном (штрихування, тушування), рівномірне тонування плоских фігур, вивчення форми штриха і способу його нанесення на папір.

Тема 5. Малюнок окремих видів квітів

Лабораторно-практичні роботи:

1. Малюнок із природи квітів: анемони, тюльпана, ромашки, троянди, гербери, хризантеми та ін. Вибір загального. Характерні структурні ознаки, графічна закінченість.

Розділ II. Живопис

Тема 1. Вступне заняття

Завдання курсу, його технічні особливості і художні можливості. Кращі досягнення українського живопису у жанрі натюрморту з квітами.

Ознайомлення з програмою розділу.

Основні відомості про техніку роботи матеріалами, які використовуються у живописі.

Тема 2. Кольорознавство

Загальні відомості про колір. Характеристика кольору як фізичного явища.

Спектр, кольорове коло. Основні та доповнюючі кольори. Хроматичні та ахроматичні. Холодні і теплі. Змішування кольорів.

Психологічний вплив кольору. Властивості, символічне значення. Гармонійне співвідношення тонів у кольорових квіткових композиціях: монохроматичне, аналогічне, контрастне, поліхроматичне.

Тема 3. Технічні вправи

Вправа 1. Змішування трьох основних кольорів.

Ознайомлення з основними і похідними кольорами, кількістю існуючих кольорів і кольорових відтінків.

Зображення на аркуші паперу рівною заливкою трьох основних кольорів: червоного, синього, жовтого. Розміщення під ними плям похідних від них кольорів (оранжевий, зелений, фіолетовий).

Вправа 2. Ознайомлення з кольорами спектру.

Зображення в колі, розділеному на сегменти, за порядком кольорів спектру, доповнюючих, а також проміжних між ними. Ознайомлення з контрастними і доповнючими парами, теплими і холодними кольорами.

Вправа 3. Лесування.

Нанесення вертикальних смуг легким шаром фарби, розведеної водою. Перехрещення у горизонтальному напрямку кольоровими смугами спектру. Відпрацювання навичок роботи аквареллю. Виявлення прозорості і чистоти кольору, прокладання кольору так, щоб через нього просвічувався папір. Накладання одного кольору на інший так, щоб нижній колір просвічувався через верхній, утворюючи новий кольоровий відтінок. На прикладі отриманого кольорового квадрату ознайомлення із закономірностями змішування фарб, прийомами отримання кольорових відтінків.

Вправа 4. Теплі і холодні кольори.

Виконання в техніці “по сирому” кольорових розтягнень від теплих до холодних відтінків, від холодних до теплих в межах одного кольору.

Вправа 5. Градації тону.

Поняття про хроматичні та ахроматичні кольори. Характеристика кольору: тон, насиченість, світло. Вправи на підсилення тону шляхом лесувального перекриття, вливання фарби “по сирому”. Виконання нескладної квітки фарбами однакової сили тону, а також контрастної тональності.

Тема 3. Замальовка окремих видів квітів

Лабораторно-практичні роботи:

1. Замальовка окремих видів квітів (анемони, тюльпана, ромашки, троянди, гербери, хризантеми та ін.).
2. Прийоми вливання на папір «по сирому» і лесуванням без зображення фону. Засвоєння прийомів роботи аквареллю, виявлення складності кольору, тональних співвідношень, передача форми, фактури.
3. Тональний розподіл, підкреслення характеру рослини та її самобутності.

**Типова навчальна програма з предмета
“Охорона праці”**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них на лабораторно-практичні роботи</i>
1.	Правові та організаційні основи охорони праці	2	
2.	Основи безпеки праці в квітковому бізнесі. Загальні відомості про потенціал небезпек. Психологія безпеки праці. Організація роботи з охорони праці	5	
3.	Основи пожежної безпеки. Вибухонебезпека виробництва і вибухозахист	2	
4.	Основи електробезпеки	2	
5.	Основи гігієни праці та виробничої санітарії. Медичні огляди	2	
6.	Надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках	2	
<i>Всього годин:</i>		15	

Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці

Зміст поняття “охорона праці”, соціально-економічне значення охорони праці. Мета і завдання предмета “Охорона праці”, обсяг, зміст і порядок його вивчення. Додаткові вимоги щодо вивчення предмета при підготовці робітників для виконання робіт з підвищеною небезпекою.

Основні законодавчі акти з охорони праці: Конституція України, Закон України «Про охорону праці», Кодекс законів про працю України, Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності”, Основи законодавства України про охорону здоров’я, Закон України “Про пожежну безпеку”, Закон України “Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку”, Закон України “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення”, Закон України “Про колективні договори і угоди”.

Основні нормативно-правові акти з охорони праці. Право громадян на охорону праці при укладанні трудового договору. Правила внутрішнього трудового розпорядку. Тривалість робочого дня працівників. Колективний договір, його укладання і виконання. Права працівників на охорону праці під час роботи на підприємстві, на пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Охорона праці жінок і неповнолітніх. Відповідальність за

порушення законодавства про працю, охорону праці, нормативно-правових актів з охорони праці.

Державне управління охороною праці. Соціальна політика щодо атестації робочих місць за умовами праці на відповідність вимогам нормативно-правових актів з охорони праці.

Державний нагляд за охороною праці. Органи державного нагляду за охороною праці. Громадський контроль за додержанням законодавства про охорону праці, повноваження і права профспілок та уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці.

Навчання з питань охорони праці. Типове положення про порядок навчання і перевірку знань з питань охорони праці, яке встановлює порядок і види інструктажів з охорони праці, форми перевірки знань працівників і посадових осіб.

Основні завдання системи стандартів безпеки праці: зниження і усунення небезпечних та шкідливих виробничих факторів, створення ефективних засобів захисту працівників. Порядок забезпечення працівників засобами індивідуального та колективного захисту.

Поняття про виробничий травматизм і профзахворювання. Нещасні випадки, пов'язані з працею на виробництві і побутові. Безпека праці і здоровий спосіб життя. Алкоголізм і безпека праці. Професійні захворювання і професійні отруєння. Основні причини травматизму і професійних захворювань на виробництві. Основні заходи запобігання травматизму та захворювання на виробництві: організаційні, технічні, санітарно-виробничі, медико-профілактичні. Соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань. Соціальна і медична реабілітація працівників. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві, професійних захворювань і професійних отруєнь.

Тема 2. Основи безпеки праці в квітковому бізнесі. Загальні відомості про потенціал небезпек. Психологія безпеки праці. Організація роботи з охорони праці

Загальні питання безпеки праці. Перелік робіт з підвищеною небезпекою, для проведення яких потрібне спеціальне навчання і щорічна перевірка знань з охорони праці.

Загальні відомості про потенціал небезпек.

Вимоги безпеки праці при експлуатації інструменту та устаткування, які застосовуються з професії “флорист”. Створення безпечних умов праці при виготовленні квіткових композицій.

Захист від дії хімічних і біологічних чинників. Зони безпеки та їх огороження. Світлова і звукова сигналізація. Попереджувальні надписи, сигнальні фарбування. Знаки безпеки.

Засоби колективного та індивідуального захисту від небезпечних і шкідливих виробничих факторів: спецодяг, спецвзуття та інші засоби індивідуального захисту при проведенні різних видів робіт. Захист від шуму,

пилу, газу, вібрації, несприятливих метеорологічних умов. Мікроклімат виробничих приміщень.

Прилади контролю безпечних умов праці, порядок їх використання. Правила догляду за устаткуванням й інструментами флориста, їх безпечна експлуатація.

Правила та заходи щодо попередження нещасних випадків і аварій, які характерні для професії флорист: ураження електричним струмом, травматизм очей, опіки, ураження дихальних шляхів, порізи. Вимоги безпеки у навчальних, навчально-виробничих приміщеннях навчальних закладів.

Фізіологічна та психологічна основа трудового процесу (безумовні та умовні рефлекси, їх вплив на безпеку праці).

Психологія безпеки праці. Пристосування людини до навколишніх умов в процесі праці (почуття, сприймання, увага, пам'ять, уява, емоції) та їх вплив на безпеку праці.

Психофізичні фактори умов праці (промислова естетика, ритм і темп роботи, виробнича гімнастика, кімнати психологічного розвантаження) та їх вплив на безпеку праці.

Вимоги нормативно-правових актів про охорону праці щодо безпеки виробничих процесів, обладнання будівель і споруд.

Організація роботи з охорони праці з професії флорист.

Запобігання виникнення аварій техногенного характеру. Плани евакуації з приміщень у разі аварії.

Тема 3. Основи пожежної безпеки. Вибухонебезпека виробництва і вибухозахист

Характерні причини виникнення пожеж: порушення правил використання відкритого вогню і електричної енергії, використання невідповідної техніки в пожежонебезпечних місцях, порушення правил використання опалювальних систем, електронагрівальних приладів, відсутність захисту від блискавки, дитячі пустощі. Пожежонебезпечні властивості речовин.

Організаційні та технічні протипожежні заходи. Пожежна сигналізація.

Горіння речовин і способи його припинення. Умови горіння. Спалах, заpalення, самозаpalення, горіння, тління. Легкозаймисті і горючі рідини. Займисті, важко займисті і незаймисті речовини, матеріали та конструкції. Поняття вогнестійкості.

Вогнегасильні речовини та матеріали: рідина, піна, вуглекислота, пісок, покривала, їх вогнегасильні властивості. Пожежна техніка для захисту об'єктів: пожежні машини, автомобілі та мотопомпи, установки для пожежогасіння, вогнегасники, ручний пожежний інструмент, їх призначення, будова, використання на пожежі. Особливості гасіння пожежі в цехах з виготовлення квіткових виробів.

Організація пожежної охорони на підприємствах, які займаються квітковим бізнесом.

Стан та динаміка аварійності в світовій індустрії, аналіз характерних значних промислових аварій, пов'язаних з викидами, вибухами та пожежами хімічних речовин. Загальні закономірності залежності масштабів руйнувань і тяжкості наслідків аварій від кількості, фізико-хімічних властивостей і параметрів пальних речовин, що використовуються у технологічній системі.

Теоретичні основи механізму горіння та вибуху. Особливості горіння та вибуху в апаратурі, виробничому приміщенні, неорганізованих газових викидів в незамкненому просторі. Механізм горіння аерозолів.

Параметри і властивості, що характеризують вибухонебезпеку середовища.

Основні характеристики вибухонебезпеки; показники рівня руйнування промислових аварій.

Загальні відомості про великі виробничі аварії, їх типи, причини та наслідки. Вплив техногенних чинників на екологічну безпеку та безпеку життя і здоров'я людей. Приклади великих техногенних аварій і катастроф та їх наслідки.

Тема 4. Основи електробезпеки

Електрика промислова, статична і атмосферна.

Особливості ураження електричним струмом. Вплив електричного струму на організм людини. Фактори, які впливають на ступінь ураження людини електрикою: величина напруги, частота струму, шлях і тривалість дії, фізичний стан людини, вологість повітря. Безпечні методи звільнення потерпілого від дії електричного струму.

Загальні відомості про 4-провідну електричну мережу живлення. Фазова і лінійна напруга. Електричний потенціал Землі. Електрична напруга доторкання.

Класифікація виробничих приміщень відносно небезпеки ураження працюючих електричним струмом.

Допуск до роботи з електрикою і електрифікованими машинами. Колективні та індивідуальні засоби захисту в електроустановках. Попереджувальні надписи, плакати та пристрої, ізолюючі прилади. Занулення та захисне заземлення, їх призначення. Робота з переносними електросвітильниками.

Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів.

Правила роботи на персональних комп'ютерах.

Захист від статичної електрики. Захист будівель та споруд від блискавки. Правила поведінки під час грози.

Тема 5. Основи гігієни праці та виробничої санітарії. Медичні огляди

Поняття про гігієну праці як систему організаційних, гігієнічних та санітарно-технічних заходів. Шкідливі виробничі фактори (шум, вібрація, іонізуючі випромінювання тощо), основні шкідливі речовини, їх вплив на організм людини. Дії вірусів, інфекції, що передаються через кров, біологічні

рідини, які спричиняють порушення нормальної життєдіяльності людини, викликають гострі та хронічні захворювання.

Лікувально-профілактичне харчування.

Фізіологія праці. Чергування праці та відпочинку. Виробнича гімнастика. Додержання норм піднімання і переміщення важких речей неповнолітніми і жінками.

Основні гігієнічні особливості праці з професії «флорист».

Вимоги до опалення, вентиляції та кондиціонування повітря виробничих, навчальних та побутових приміщень. Правила експлуатації систем опалення та вентиляції. Види освітлення. Природне освітлення. Штучне освітлення: робоче та аварійне. Правила експлуатації освітлення.

Санітарно-побутове забезпечення працівників.

Щорічні медичні огляди працюючих неповнолітніх, осіб віком до 21 року.

Тема 6. Надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках

Основи анатомії людини.

Послідовність, принципи й засоби надання першої допомоги. Основні принципи надання першої допомоги: правильність, доцільність дій, швидкість, рішучість, спокій. Запобіжні заходи щодо інфікування СНІДом під час надання першої допомоги при пораненнях, припиненні кровотечі з ран, носа, вуха тощо.

Засоби надання першої допомоги. Медична аптечка, її склад, призначення, правила користування.

Способи реанімації. Штучне дихання способом “з рота в рот” чи “з рота в ніс”. Положення потерпілого і дії особи, яка надає допомогу. Непрямий масаж серця. Порядок одночасного виконання масажу серця та штучного дихання.

Види електротравм. Правила надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

Перша допомога при ударах, вивихах, переломах, розтягненні зв'язок.

Припинення кровотечі з рани, носа, вуха, легень, стравоходу тощо. Перша допомога при пораненнях. Правила накладання пов'язок, їх типи.

Надання першої допомоги при знепритомленні (втраті свідомості), шоці, тепловому та сонячному ударі, обмороженні.

Опіки, їх класифікація. Перша допомога при хімічних і термічних опіках, опіку очей.

Перша допомога при запаруванні очей. Способи промивання очей.

Ознаки отруєння і перша допомога потерпілому. Способи надання допомоги при отруєнні чадним газом, алкоголем, ніотином.

Підготовка потерпілого до транспортування. Транспортування потерпілого. Вимоги до транспортних засобів.

Типова навчальна програма з виробничого навчання

Професія – 7331 Флорист

(код, назва професії)

Кваліфікація – 2-3 розряди

(рівень кваліфікації – розряд, клас, категорія)

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>
<i>I. Виробниче навчання в навчальних майстернях</i>		
1.	Вступне заняття. Безпека праці та пожежна безпека в навчальних майстернях	6
2.	Збір та транспортування рослинного матеріалу	12
3.	Первинна обробка рослинного матеріалу	18
4.	Консервування рослинного матеріалу	18
5.	Виставлення квітів на воду	6
6.	Виготовлення бутоньерок, букетів, вінків, гірлянд із рослинного матеріалу	24
7.	Виготовлення кошиків із живих квітів та іншого рослинного матеріалу	18
8.	Виготовлення простих композицій із живих зрізаних квітів	18
9.	Виготовлення флористичних композицій за декоративно-стильовими ознаками	18
10.	Побудова Ікебани	18
11.	Виготовлення простих сюжетних композицій	18
12.	Побудова флористичних композицій за декоративно-стильовими ознаками української, європейської, японської та інших шкіл флористики	12
13.	Індивідуальна робота з флористичним матеріалом	18
	<i>Всього годин:</i>	204
<i>II. Виробнича практика</i>		
1.	Інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки на підприємстві	7
2.	Самостійне виконання робіт флориста 2,3-го розрядів	231
<i>Кваліфікаційна пробна робота</i>		
	<i>Всього годин:</i>	238
	<i>Разом:</i>	442

I. Виробниче навчання в навчальних майстернях

Тема 1. Вступне заняття. Безпека праці та пожежна безпека в навчальних майстернях

Загальна характеристика навчального процесу, роль виробничого навчання у підготовці кваліфікованих робітників із професії «Флорист».

Ознайомлення учнів із навчальною майстернею, обладнанням робочих місць.

Флористичний інструмент. Правила зберігання та користування ним. Порядок отримання та повернення інструменту. Організація робочого місця. Режим роботи та правила внутрішнього розпорядку в навчальних майстернях.

Вимоги безпеки праці та пожежної безпеки в навчальних майстернях та на окремих робочих місцях.

Тема 2. Збір та транспортування рослинного матеріалу

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: збір квітів, плодів, гілок та іншого рослинного матеріалу різними способами.

Виконання робіт зі збору квітів, плодів, гілок та іншого рослинного матеріалу. Транспортування рослин різними способами.

Тема 3. Первинна обробка рослинного матеріалу

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: первинна обробка рослинного матеріалу, відновлення свіжості квітів різними способами.

Виконання робіт із первинної обробки зрізаних квітів, гілок, плодів, листя, рослин із дерев'янистими, гнучкими стеблами та тими, які виділяють молочко.

Тема 4. Консервування рослинного матеріалу

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: підготовка рослинного матеріалу до різних видів консервації.

Виконання консервування рослинного матеріалу різними способами: оскелечування, кристалізація, за допомогою мікрохвильової печі, силікагелю, манної крупи, на повітрі та інші.

Тема 5. Виставлення квітів на воду

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: підготовка різних видів рослин до виставлення на воду.

Виконання робіт з виставлення різних видів рослин на воду.

Тема 6. Виготовлення бутоньєрок, букетів, вінків, гірлянд із рослинного матеріалу

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: підбір та приготування квіtkового матеріалу, флористичних форм для виготовлення бутоньєрок, букетів, вінків, гірлянд.

Виготовлення бутоньєрок для жіночого і чоловічого костюмів.

Складання букетів різними техніками: бідермеєр, трикутник, півмісяць.

Плетіння вінків, гірлянд із живих квіtkів та рослинного матеріалу.

Тема 7. Виготовлення кошиків із живих квіtkів та іншого рослинного матеріалу

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: підбір та приготування квіtkового матеріалу, флористичних форм для побудови кошиків.

Виготовлення кошиків «Капельюх», «Грибний», «Для вина», «Фруктовий».

Тема 8. Виготовлення простих композицій із живих зрізаних квіtkів

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: підготовка рослинного матеріалу, відпрацювання прийомів виготовлення простих композицій.

Виготовлення настінних, настільних, підвісних композицій із живих зрізаних квіtkів.

Виготовлення монохромних та поліхромних композицій.

Тема 9. Виготовлення флористичних композицій за декоративно-стильовими ознаками

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: підбір квіtkового матеріалу для виготовлення флористичних композицій із врахуванням стильових ознак.

Виготовлення композицій, букетів, гірлянд, вінків із живих зрізаних квіtkів та іншого рослинного матеріалу в декоративному, транспорентному, формо-лінійному стилях, стилі «форма», «вегетатив».

Тема 10. Побудова Ікебани

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: ознайомлення з видами інструментів, підготовка їх до роботи; виконання прийомів згинання гілок; оволодіння навичками закріплення матеріалів у кендзані; очищення та зберігання інструментів; вибір вази; квіtkового матеріалу; оволодіння навичками конструювання вертикальних, похилих, звисаючих форм.

Виготовлення композицій у стилі Морібана, Нагеіре.

Тема 11. Виготовлення простих сюжетних композицій

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: підбір матеріалу за кольором та текстурою; вибір форми, стилю; оволодіння навичками побудови сюжетних композицій.

Виконання простих сюжетних композицій.

Тема 12. Побудова флористичних композицій за декоративно-стильовими ознаками української, європейської, японської та інших шкіл флористики

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: підбір матеріалів для виготовлення флористичних робіт у різних сучасних стилях. Вибір стилю. Поєднання стилів у флористичних композиціях. Оволодіння навичками побудови флористичних композицій за декоративно-стильовими ознаками української, європейської, японської та інших шкіл флористики.

Побудова флористичних композицій за декоративно-стильовими ознаками української, європейської, японської та інших шкіл флористики.

Тема 13. Індивідуальна робота з флористичним матеріалом

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: підбір матеріалів для оздоблення святкового столу, удосконалення техніки індивідуальної роботи під час виготовлення флористичних форм для святкового столу (фуршетний, банкетний, чайний, кофейний, дитячий, «тет-а-тет»).

Виготовлення флористичних форм для святкового столу (фуршетний, банкетний, чайний, кофейний, дитячий, «тет-а-тет»).

II. Виробнича практика

Тема 1. Інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки на виробництві

Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки на підприємстві, інструктаж із правил безпеки праці на робочому місці флориста, організація робочого місця.

Ознайомлення з підприємством квіткового бізнесу, плануванням праці, контролем якості продукції. Ознайомлення з організацією робочих місць, передовим виробничим досвідом. Інструктаж з безпеки праці безпосередньо на ділянці роботи й робочому місці.

Тема 2. Самостійне виконання робіт флориста 2-3-го розрядів

Самостійне виконання робіт флориста 2, 3-го розрядів.

Організація робочого місця флориста. Дотримання правил безпеки праці під час виконання робіт, технологій, передбачених кваліфікаційними вимогами та навчальними програмами.

Примітка: Детальна програма виробничої практики розробляється кожним навчальним закладом окремо з урахуванням сучасних технологій,

новітнього устаткування та матеріалів, умов виробництва, за погодженням з підприємствами-замовниками робітничих кадрів та затверджується в установленому порядку.

Кваліфікаційна пробна робота

Приклади робіт:

- збір квітів, плодів, гілок та іншого рослинного матеріалу;
- первинна обробка рослинного матеріалу: зрізаних квітів, гілок, плодів, листя тощо;
- первинна обробка рослин із дерев'янистими, гнучкими стеблами та тими, які виділяють молочко;
- консервація рослинного матеріалу: оскелечування, кристалізація, за допомогою мікрохвильової печі, силікагелю, манної крупи, на повітрі;
- виставлення різних видів рослин на воду;
- виготовлення бутоньерок для жіночого і чоловічого костюмів;
- складання букетів техніками: бідермеєр, трикутник, півмісяць;
- плетіння вінків, гірлянд з живих квітів та рослинного матеріалу;
- виготовлення настінних, настільних, підвісних композицій із зрізаних квітів;
- виготовлення монохромних та поліхромних композицій;
- виготовлення флористичних композицій за декоративно стильовими ознаками;
- побудова композицій у стилі Морібана, Нагеіре;
- побудова композицій «Ріг достатку», «Натюрморт»;
- виготовлення кошиків «Капельох», «Грибний», «Для вина», «Фруктовий»;
- оздоблення святкового столу (фуршетний, банкетний, чайний, кофейний, дитячий, «тет-а-тет»);
- виготовлення композиції «Лінія Хогарта»;
- виготовлення композиції в неформальному стилі;
- виготовлення композиції кулі;
- виготовлення композиції в абстрактному стилі;
- виготовлення паралельної композиції;
- виготовлення пейзажної композиції.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників

Професія – 7331 Флорист

(код, назва професії)

Кваліфікація – 2-3 розряди

(рівень кваліфікації – розряд, клас, категорія)

Бали	Знає	Бали	Уміє
1	Учень (слухач) має незначні загальні знання з історії мистецтва флористики; особливостей українських, європейських, японських та інших шкіл флористики; асортименту квіткових рослин; способів транспортування та зберігання рослинного матеріалу; технології первинного оброблення рослинного матеріалу; робочого інструменту та фурнітури; символіки квітів та рослин. Відтворює на рівні розпізнавання окремі елементи навчального матеріалу. Знання учня потребують структурованої підтримки.	1	Учень (слухач) має недосконалі загальні навички і здатний під прямим керівництвом виконувати прості завдання з первинного оброблення рослинного матеріалу: зрізання квітів, гілок, листя; додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та гігієни, протипожежного захисту та охорони навколишнього середовища. Навички учня потребують структурованої підтримки. Без присвоєння кваліфікації.
2	Учень (слухач) має загальні знання з історії мистецтва флористики; особливостей українських, європейських, японських та інших шкіл флористики; асортименту квіткових; способів транспортування та зберігання рослинного матеріалу; технології первинного оброблення рослинного матеріалу; символіки квітів та рослин; робочого інструменту та фурнітури і правил користування ним під прямим керівництвом у структурованому середовищі, відтворює на рівні розпізнавання окремі фрагменти	2	Учень (слухач) має загальні навички, здатний під прямим керівництвом виконувати прості завдання з первинного оброблення рослинного матеріалу: зрізання квітів, гілок, листя; додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та гігієни, протипожежного захисту та охорони навколишнього середовища. Навички учня потребують структурованої підтримки. Без присвоєння кваліфікації.

	навчального матеріалу. Знання учня потребують структурованої підтримки.		
3	Учень (слухач) має базові загальні знання з історії мистецтва флористики; особливостей українських, європейських, японських та інших шкіл флористики; асортименту квіткових рослин; способів транспортування та зберігання рослинного матеріалу; технології первинного оброблення рослинного матеріалу; символіки квітів та рослин; робочого інструменту та фурнітури і правил користування ним під прямим керівництвом у структурованому середовищі, відтворює на рівні розпізнавання окремі фрагменти навчального матеріалу. Знання учня потребують структурованої підтримки.	3	Учень (слухач) має базові загальні навички, здатний під прямим керівництвом виконувати прості завдання з первинного оброблення рослинного матеріалу: зрізання квітів, гілок, листя; додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та гігієни, протипожежного захисту та охорони навколишнього середовища. Навички учня потребують структурованої підтримки. Без присвоєння кваліфікації.
4	Учень (слухач) має істотно обмежений обсяг знань, які є в основному загальними за характером і пов'язані з: історією мистецтва флористики; розрізненням особливостей українських, європейських, японських та інших шкіл флористики; асортиментом квіткових та декоративно-листяних рослин; способами транспортування та зберігання рослинного матеріалу; технологією первинного оброблення рослинного матеріалу; символікою квітів та рослин; робочим інструментом та фурнітурою і правилами користування ними. Застосовує знання під керівництвом у контрольованому середовищі.	4	Учень (слухач) має істотно обмежений обсяг навичок і компетенції, які є в основному загальними за характером з умінням виконувати частину навчально-виробничого завдання з первинного оброблення рослинного матеріалу: зрізання квітів, гілок, листя; додержується правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та гігієни, протипожежного захисту та охорони навколишнього середовища. Застосовує навички під керівництвом у контрольованому середовищі. Результат роботи відповідає мінімальним якісним і кількісним показникам рівня кваліфікації. Кваліфікація присвоюється, але потребує подальшого удосконалення через

	Несе часткову відповідальність за своє навчання.		досвід роботи або навчання.
5	<p>Учень (слухач) має обмежений обсяг знань, які є в основному загальними за характером і пов'язані з: історією мистецтва флористики; принципами, напрямками, стилями шкіл флористики; асортиментом квіткових рослин; способами транспортування та зберігання рослинного матеріалу; технологією первинного оброблення рослинного матеріалу; символікою квітів та рослин; основами формоутворення букетів, простих сюжетних композицій та інших видів робіт; технологією виготовлення букетів, композицій, кошиків з живих квітів та іншого рослинного матеріалу.</p> <p>Несе часткову відповідальність за своє навчання. Застосовує знання під керівництвом у контрольованому середовищі.</p>	5	<p>Учень (слухач) має обмежений обсяг навичок і широкі компетенції, які є в основному загальними за характером і пов'язані з первинним обробленням рослинного матеріалу: зрізанням квітів, гілок, листя; додержанням правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та гігієни, протипожежного захисту та охорони навколишнього середовища; виготовленням бутоньерок, букетів, простих сюжетних композицій із живих зрізаних квітів та іншого рослинного матеріалу відповідно до затверджених у встановленому порядку технологічних процесів. Складає прості композиції за відомими зразками з урахуванням декоративно-стильових ознак українських, європейських, японських та інших шкіл флористики.</p> <p>Результат роботи відповідає низькому рівню діючих якісних та кількісних показників передбаченого рівня кваліфікації.</p> <p>Кваліфікація присвоюється, але потребує подальшого удосконалення через досвід роботи або навчання.</p>
6	<p>Учень (слухач) має обмежений обсяг знань, навичок і більш широкі компетенції, які є в основному конкретними і загальними за характером, пов'язані з: історією мистецтва флористики; принципами, напрямками, стилями шкіл флористики; асортиментом квіткових рослин; способами транспортування та зберігання</p>	6	<p>Учень (слухач) має обмежений обсяг навичок і більш широкі компетенції, які є в основному конкретними і загальними за характером, пов'язані з первинним обробленням рослинного матеріалу: зрізанням квітів, гілок, листя; додержанням правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та гігієни, протипожежного захисту та охорони навколишнього</p>

	<p>рослинного матеріалу; технологією первинного оброблення рослинного матеріалу; символікою квітів та рослин; основами формоутворення букетів, простих сюжетних композицій та інших видів робіт; технологією виготовлення букетів, композицій, кошиків з живих квітів та іншого рослинного матеріалу.</p> <p>Несе часткову відповідальність за своє навчання.</p>	<p>середовища; виготовленням бутоньерок, букетів, простих сюжетних композицій із живих зрізаних квітів та іншого рослинного матеріалу відповідно до затверджених у встановленому порядку технологічних процесів. Складає прості композиції за відомими зразками з урахуванням декоративно-стильових ознак українських, європейських, японських та інших шкіл флористики.</p> <p>Застосовує навички під керівництвом у контрольованому середовищі. Несе часткову відповідальність за своє навчання.</p> <p>Результат роботи відповідає низькому рівню діючих якісних і кількісних норм передбаченого рівня кваліфікації.</p> <p>Кваліфікація присвоюється, але потребує подальшого удосконалення через досвід роботи або навчання.</p>
7	<p>Учень (слухач) має загальні знання і конкретні базові не систематизовані знання положень навчального матеріалу, пов'язаного з: історією мистецтва флористики; принципами, напрямками, стилями шкіл флористики; асортиментом квіткових рослин; способами транспортування та зберігання рослинного матеріалу; технологією первинного оброблення рослинного матеріалу; символікою квітів та рослин; основами формоутворення букетів, простих сюжетних композицій та інших видів робіт; технологією виготовлення букетів, композицій, кошиків з</p>	<p>Учень (слухач) має конкретні практичні знання, виконує завдання, пов'язані з первинним обробленням рослинного матеріалу: зрізанням квітів, гілок, листя; додержанням правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та гігієни, протипожежного захисту та охорони навколишнього середовища; виготовленням бутоньерок, букетів, простих сюжетних композицій із живих зрізаних квітів та іншого рослинного матеріалу відповідно до затверджених у встановленому порядку технологічних процесів. Складає прості композиції за відомими зразками з урахуванням декоративно-стильових ознак українських, європейських,</p>

	<p>живих квітів та іншого рослинного матеріалу.</p> <p>Відповідає за своє власне навчання і має істотно обмежений досвід практики у конкретному аспекті навчання.</p>	<p>японських та інших шкіл флористики.</p> <p>Достатньо усвідомлено користується інструкційно-технологічною документацією.</p> <p>Здатний виконувати завдання під керівництвом. Відповідає за власне навчання і має істотно обмежений досвід практики у конкретному аспекті роботи.</p> <p>Результат роботи в цілому відповідає якісним і кількісним показникам рівня кваліфікації.</p>
8	<p>Учень (слухач) має широкі загальні знання і конкретні базові теоретичні знання пов'язані з: історією мистецтва флористики; принципами, напрямками, стилями шкіл флористики; асортиментом квіткових рослин; способами транспортування та зберігання рослинного матеріалу; технологією первинного оброблення рослинного матеріалу; символікою квітів та рослин; основами формоутворення букетів, простих сюжетних композицій та інших видів робіт; технологією виготовлення букетів, композицій, кошиків з живих квітів та іншого рослинного матеріалу.</p> <p>Відповідає за своє власне навчання і має обмежений довід у конкретному аспекті навчання.</p>	<p>Учень (слухач) має конкретні практичні знання та вміння, самостійно виконує всі завдання пов'язані з первинним обробленням рослинного матеріалу: зрізанням квітів, гілок, листя; додержанням правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та гігієни, протипожежного захисту та охорони навколишнього середовища; виготовленням бутоньерок, букетів, простих сюжетних композицій із живих зрізаних квітів та іншого рослинного матеріалу відповідно до затверджених у встановленому порядку технологічних процесів. Складає прості композиції за відомими зразками з урахуванням декоративно-стильових ознак українських, європейських, японських та інших шкіл флористики.</p> <p>Достатньо усвідомлено користується інструкційно-технологічною документацією, що надається. Дотримується правил охорони праці.</p> <p>Здатний виконувати завдання під керівництвом. Відповідає за своє власне навчання і має обмежений досвід практики у конкретному</p>

			<p>аспекті роботи.</p> <p>Результат роботи відповідає якісним і кількісним показникам, що передбачені рівнем кваліфікації.</p>
9	<p>Учень (слухач) має широкі загальні знання і систематизовані конкретні базові теоретичні знання пов'язані з: історією мистецтва флористики; принципами, напрямками, стилями шкіл флористики; асортиментом квіткових рослин; способами транспортування та зберігання рослинного матеріалу; технологією первинного оброблення рослинного матеріалу; символікою квітів та рослин; основами формоутворення букетів, простих сюжетних композицій та інших видів робіт; технологією виготовлення букетів, композицій, кошиків з живих квітів та іншого рослинного матеріалу.</p> <p>Відповідає за своє власне навчання і має обмежений досвід у конкретному аспекті навчання.</p>	9	<p>Учень (слухач) має конкретні практичні знання та вміння, пов'язані зі всіма операціями первинним обробленням рослинного матеріалу: зрізанням квітів, гілок, листя; додержанням правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та гігієни, протипожежного захисту та охорони навколишнього середовища; виготовленням бутоньерок, букетів, простих сюжетних композицій із живих зрізаних квітів та іншого рослинного матеріалу відповідно до затверджених у встановленому порядку технологічних процесів. Складає композиції за відомими зразками з урахуванням декоративно-стильових ознак українських, європейських, японських та інших шкіл флористики.</p> <p>Самостійно і в цілому правильно організовує робоче місце. Усвідомлено користується інструкційно-технологічною документацією.</p> <p>Здатний виконувати завдання під керівництвом. Відповідає за своє власне навчання і має обмежений досвід практики у конкретному аспекті роботи.</p> <p>Результат роботи відповідає якісним і кількісним показникам, що передбачені кваліфікаційним рівнем.</p>
	<p>Учень (слухач) має значні конкретні теоретичні знання і навички пов'язані з: історією мистецтва флористики;</p>		<p>Учень (слухач) має значні конкретні, практичні навички та самостійно виконує первинним обробленням рослинного</p>

10	<p>принципами, напрямками, стилями шкіл флористики; асортиментом квіткових рослин; способами транспортування та зберігання рослинного матеріалу; технологією первинного оброблення рослинного матеріалу; символікою квітів та рослин; основами формоутворення букетів, простих сюжетних композицій та інших видів робіт; технологією виготовлення букетів, композицій, кошиків з живих квітів та іншого рослинного матеріалу; основами техніки індивідуальної роботи. Має здатність застосовувати спеціальні знання з предметів і вирішувати проблеми незалежно. Здатен до самокерування при навчанні.</p>	10	<p>матеріалу: зрізанням квітів, гілок, листя; додержанням правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та гігієни, протипожежного захисту та охорони навколишнього середовища; виготовленням бутоньерок, букетів, простих сюжетних композицій із живих зрізаних квітів та іншого рослинного матеріалу відповідно до затверджених у встановленому порядку технологічних процесів. Складає прості композиції за відомими зразками з урахуванням декоративно-стильових ознак українських, європейських, японських та інших шкіл флористики. Виконує індивідуальні флористичні композиції.</p> <p>Визначається здатністю застосовувати спеціальні знання, навички, компетенції і вирішувати проблеми незалежно. Здатен до самокерування при навчанні і має практичний досвід роботи у простих ситуаціях.</p>
11	<p>Учень (слухач) має значні систематизовані конкретні, практичні і теоретичні знання пов'язані з: історією мистецтва флористики; принципами, напрямками, стилями шкіл флористики; асортиментом квіткових рослин; способами транспортування та зберігання рослинного матеріалу; технологією первинного оброблення рослинного матеріалу; символікою квітів та рослин; основами формоутворення букетів, простих сюжетних композицій та інших видів робіт; технологією виготовлення букетів, композицій, кошиків з живих</p>	11	<p>Учень (слухач) має значні конкретні, практичні знання, навички і вміння з первинним обробленням рослинного матеріалу: зрізанням квітів, гілок, листя; додержанням правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та гігієни, протипожежного захисту та охорони навколишнього середовища; виготовленням бутоньерок, букетів, простих сюжетних композицій із живих зрізаних квітів та іншого рослинного матеріалу відповідно до затверджених у встановленому порядку технологічних процесів. Складає прості композиції за відомими зразками з урахуванням декоративно-стильових ознак</p>

	<p>квітів та іншого рослинного матеріалу; основами техніки індивідуальної роботи.</p> <p>Визначається здатністю застосовувати спеціальні знання, навички компетенції і вирішувати проблеми незалежно. Здатен до самокерування при навчанні і має практичний досвід у роботі як у простих, так і у виняткових ситуаціях.</p>	<p>українських, європейських, японських та інших шкіл флористики. Виконує індивідуальні флористичні композиції.</p> <p>Визначається здатністю застосовувати спеціальні знання, навички, компетенції і вирішувати проблеми самостійно.</p> <p>Здатен до самокерування при навчанні і має практичний досвід роботи як у простих, так і у виняткових ситуаціях.</p>
12	<p>Учень (слухач) має ґрунтовні конкретні, практичні і теоретичні знання пов'язані з: історією мистецтва флористики; принципами, напрямками, стилями шкіл флористики; асортиментом квіткових рослин; способами транспортування та зберігання рослинного матеріалу; технологією первинного оброблення рослинного матеріалу; символікою квітів та рослин; основами формоутворення букетів, простих сюжетних композицій та інших видів робіт; технологією виготовлення букетів, композицій, кошиків з живих квітів та іншого рослинного матеріалу; основами техніки індивідуальної роботи.</p> <p>Визначається здатністю застосовувати спеціальні знання, навички, компетенції і вирішувати проблеми незалежно. Здатен до аналізу та самокерування при навчанні і має практичний досвід у роботі як у простих, так і у виняткових ситуаціях.</p>	<p>Учень (слухач) має значні конкретні, практичні навички і вміння, самостійно виконує первинним обробленням рослинного матеріалу: зрізанням квітів, гілок, листя; додержанням правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та гігієни, протипожежного захисту та охорони навколишнього середовища; виготовленням бутоньерок, букетів, простих сюжетних композицій із живих зрізаних квітів та іншого рослинного матеріалу відповідно до затверджених у встановленому порядку технологічних процесів. Складає прості композиції за відомими зразками з урахуванням декоративно-стильових ознак українських, європейських, японських та інших шкіл флористики. Виконує індивідуальні флористичні композиції.</p> <p>Визначається здатністю застосовувати спеціальні знання, навички, компетенції і вирішувати проблеми самостійно. Здатен до самокерування при навчанні і має практичний досвід роботи як у простих, так і у виняткових ситуаціях.</p>

Перелік основних обов'язкових засобів навчання

№ з/п	Найменування	Кількість на групу з 15 осіб		Примітка
		Для індивідуального користування	Для групового користування	
1.	2	3	4	5
	Інструмент			
1.	Ножиці	15		
2.	Флористичний ніж	15		
3.	Флористичний пістолет	15		
4.	Секатор	15		
5.	Секатор для гілок	15		
6.	Степлер	15		
7.	Бокорізи	15		
8.	Шило		2	
9.	Ніж для очистки шипів		2	
10.	Пінцет		2	
11.	Кусачки для дроту	15		
12.	Точилка	15		
	Посуд			
1	Флористичний посуд різних форм	15		
2.	Контейнери для зберігання рослинного матеріалу	15		
	Білизна			
1.	Рушники для особистого користування	15		
2.	Халати (фартухи)	15		
3.	Рукавиці	15		

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Міністерство соціальної політики України

Державний стандарт
професійно-технічної освіти

ДСПТО 7331. DN.36.60 - 2012
(позначення стандарту)

Професія: Флорист

Код: 7331

Кваліфікація: 4 розряд

Видання офіційне
Київ 2012

Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника професійно-технічного навчального закладу

1. Професія – 7331 Флорист
(код, назва професії)

2. Кваліфікація – 4 розряд
(рівень кваліфікації – розряд, клас, категорія)

3. Кваліфікаційні вимоги

Повинен знати: індивідуальні технології створення композицій складної сюжетної побудови, на особливих каркасах; техніку застосування елементів індивідуальної творчості з використанням різноманітних природних матеріалів; основи теорії церемоній; практику організації урочистостей та свят; різноманітні стилі шкіл флористики в індивідуальному їх поєднанні; організацію проведення конкурсів, фестивалів, виставок та інших заходів.

Повинен уміти: готувати складні індивідуальні композиції з додержанням стильових особливостей світових шкіл флористики з живих квітів та іншого рослинного матеріалу. Створює індивідуальні композиції із штучних та висушених квітів та декоративно-листяних рослин. Декорує та оздоблює приватні помешкання та садиби, вулиці, площі, офіси, ресторани, концертні зали, театральні сцени, весільні та жалобні церемонії, державні, національні, релігійні та інші урочистості і свята, які відбуваються на вільному повітрі та в приміщеннях. Бере участь у національних конкурсах та виставках флористів.

4. Загальнопрофесійні вимоги

Повинен:

- а) раціонально та ефективно організовувати працю на робочому місці;
- б) додержуватись норм технологічного процесу;
- в) не допускати браку в роботі;
- г) знати й виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці й навколишнього середовища, додержуватися норм, методів і прийомів безпечного ведення робіт;
- д) використовувати в разі необхідності засоби попередження і усунення природних і непередбачених негативних явищ (пожежі, аварії, повені тощо);
- є) знати основи інформаційних технологій.

5. Вимоги до освітнього рівня осіб, які навчатимуться в системі професійно-технічної освіти

Попередній освітньо-кваліфікаційний рівень – «Флорист» 3-го розряду:

- за умови продовження первинної професійної підготовки в професійно-технічних навчальних закладах II та III атестаційних рівнів без вимог до стажу роботи;
- за умови підвищення кваліфікації, стаж роботи за професією «Флорист» 3-го розряду не менше 0,5 року.

6. Сфера професійного використання випускника:

Виробництво виробів, не віднесених до інших угруповань

7. Специфічні вимоги:

7.1. *Вік:* по закінченні терміну навчання – не менше 16 років.

7.2. *Стать:* чоловіча, жіноча.

7.3. *Медичні обмеження.*

Типовий навчальний план

Професія – 7331 Флорист
(код, назва професії)

Кваліфікація – 4-й розряд
(рівень кваліфікації – розряд, клас, категорія)

Загальний фонд навчального часу – 439 годин

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин	
		Всього	З них на лабораторно-практичні роботи
1.	Загальнопрофесійна підготовка	36	2
1.1.	Основи галузевої економіки і підприємництва	9	
1.2.	Основи правових знань	9	
1.3.	Інформаційні технології	9	2
1.4.	Резерв часу	9	
2.	Професійно-теоретична підготовка	125	48
2.1.	Спеціальна технологія	54	
2.2.	Матеріалознавство	9	
2.3.	Композиція	54	48
2.4.	Охорона праці	8	
3.	Професійно-практична підготовка	241	
3.1.	Виробниче навчання	108	
3.2.	Виробнича практика	133	
4.	Консультації	30	
5.	Державна кваліфікаційна атестація (або проміжна (поетапна) кваліфікаційна атестація при продовженні навчання)	7	
6.	Загальний обсяг навчального часу (без п.4)	409	50

Перелік кабінетів, лабораторій, майстерень, полігонів для підготовки кваліфікованих робітників з професії «Флорист»

1. Кабінети:

- спеціальної технології та матеріалознавства;
- композиції;
- охорони праці;
- основ галузевої економіки і підприємництва;
- основ правових знань.

2. Лабораторії:

- інформаційних технологій.

3. Майстерні:

- флористики.

Примітка:

для підприємств, організацій, що здійснюють професійне навчання кваліфікованих робітників:

допускається зменшення кількості кабінетів, лабораторій за рахунок їх об'єднання;
індивідуальне професійне навчання кваліфікованих робітників може здійснюватись при наявності обладнаного робочого місця;

предмет «Інформаційні технології» вивчається за згодою підприємств-замовників кадрів.

**Типова навчальна програма з предмета
«Основи галузевої економіки і підприємництва»**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них на лабораторно-практичні роботи</i>
1.	Підприємництво як форма діяльності в умовах ринкової економіки	3	
2.	Виробнича діяльність підприємницьких структур	2	
3.	Фінансова база підприємства	4	
	<i>Всього годин:</i>	9	

Тема 1. Підприємництво як форма діяльності в умовах ринкової економіки

Національна програма сприяння розвитку підприємництва в Україні. Закон України «Про підприємництво». Організаційно-правові форми підприємництва. Особливості підприємництва у квітковому бізнесі та тенденції його розвитку.

Тема 2. Виробнича діяльність підприємницьких структур

Виробнича діяльність підприємницьких структур. Показники виробничої діяльності: обсяг виготовленої і реалізованої продукції (виробів).

Тема 3. Фінансова база підприємства

Витрати виробництва. Постійні і змінні витрати виробництва.

Собівартість продукції, її види. Показники собівартості продукції. Групування витрат, що формують собівартість продукції. Калькуляції собівартості продукції за статтями витрат. Джерело зниження собівартості.

Ціна продукції. Види цін. Методи ціноутворення. Розрахунок ціни. Прибуток підприємства. Валовий, балансовий та чистий прибуток. Методи розрахунку прибутку.

Рентабельність продукції і виробництва. Шляхи підвищення рентабельності.

**Типова навчальна програма з предмета
«Основи правових знань»**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них на лабораторно-практичні роботи</i>
1.	Право – соціальна цінність, складова частина загальнолюдської культури. Поняття та ознаки	2	
2.	Конституційні основи України	3	
3.	Цивільне право і відносини, що ним регулюються	1	
4.	Правове регулювання господарських відносин у промисловості	2	
5.	Праця, закон і ми	1	
<i>Всього годин:</i>		9	

Тема 1. Право – соціальна цінність, складова частина загальнолюдської культури. Поняття та ознаки правової держави

Загальна характеристика держави. Держава і громадянське суспільство. Засади правової держави: повне народовладдя; верховенство права; політичний, економічний та ідеологічний плюралізм; розподіл державної влади на законодавчу, виконавчу і судову; забезпечення прав людини. Значення правосвідомості і правової культури у побудові правової держави.

Тема 2. Конституційні основи України

Вибори, референдум в Україні. Здійснення волевиявлення народу через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії в Україні. Основні засади виборів народних депутатів України. Поняття про референдуми, їх види. Проголошення та призначення Всеукраїнського референдуму.

Верховна Рада України (парламент). Верховна Рада – представницький орган державної влади в Україні. Її склад, структура, повноваження і порядок роботи. Народний депутат України – повноважний представник народу України у Верховній Раді України та відповідальний перед ним.

Президент України. Президент України – глава держави. Обрання Президента України та його повноваження. Припинення повноважень Президента України.

Кабінет Міністрів України та інші органи виконавчої влади. Кабінет Міністрів України – вищий орган у системі органів виконавчої влади.

Відносини між виконавчою владою – Кабінетом Міністрів України і Президентом та Верховною Радою України. Місцеві державні адміністрації – складові системи органів державної виконавчої влади.

Прокуратура.

Правосуддя. Конституційний Суд України. Здійснення правосуддя в Україні винятково судами. Система судів в Україні. Основні засади судочинства. Статус суддів, їх незалежність та недоторканість. Вища рада юстиції. Конституційний Суд України – єдиний орган конституційної юрисдикції в Україні. Склад Конституційного Суду України. Порядок призначення та строк повноважень його суддів. Повноваження Конституційного Суду України.

Тема 3. Цивільне право і відносини, що ним регулюються

Цивільно-правові угоди. Поняття, види та форми угод. Договір як різновид угоди. Договірні зобов'язання. Окремі види зобов'язань.

Цивільно-правова відповідальність. Поняття та мета цивільно-правової відповідальності. Зобов'язання, що виникають у разі заподіяння шкоди. Цивільно-правова відповідальність неповнолітніх.

Спадкове право.

Підстави спадкоємства. Спадкоємство за законом. Спадкоємство за заповітом.

Тема 4. Правове регулювання господарських відносин у промисловості

Трудові доходи працівника підприємства. Соціальна діяльність підприємства. Правові та економічні умови господарської діяльності підприємств.

Договори. Договірна дисципліна промисловості.

Тема 5. Праця, закон і ми

Охорона праці. Відповідальність підприємства за шкоду, заподіяну працівникові.

Розгляд трудових спорів. Особливості правового регулювання трудових відносин в окремих галузях господарства.

**Типова навчальна програма з предмета
«Інформаційні технології»**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них на лабораторно-практичні роботи</i>
1.	Інформація та інформаційні технології	4	
2.	Програмні засоби ПК. Комп'ютерні технології	5	2
<i>Всього годин:</i>		9	2

Тема 1. Інформація та інформаційні технології

Зміст інформаційних технологій як складової частини інформатики. Суспільство і інформація, перетворення інформації в ресурс, визначення і завдання інформаційних технологій, становлення інформаційної технології, автоматизація інформаційного процесу – інформатизація.

Вплив інформаційних технологій на розвиток флористики. Джерела й етапи розвитку інформаційної технології в галузі. Інформаційна криза й інформаційні ресурси. Особливості нових інформаційних технологій у флористиці.

Тема 2. Програмні засоби ПК. Комп'ютерні технології

Основні напрямки застосування обчислюваної техніки. Галузеве програмне забезпечення.

Прикладне програмне забезпечення професійного спрямування відповідно до спеціалізації професійно-технічного навчального закладу.

Лабораторно-практична робота:

1. Робота з прикладними програмами професійного спрямування (з професії флорист).

**Типова навчальна програма з предмета
“ Спеціальна технологія ”**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них на лабораторно-практичні роботи</i>
1.	Вступ	1	
2.	Технологія виготовлення складних квіткових композицій в стилі бароко, рококо, ампір	6	
3.	Технологія виготовлення індивідуальних букетів складної сюжетної побудови	4	
4.	Технологія створення колажів на особливих каркасах	4	
5.	Технологія виконання складних композицій у вільному стилі	3	
6.	Особливості створення штучного бонсай	6	
7.	Особливості індивідуального оздоблення та декорування святкових подій	6	
8.	Технологія складання натюрморту	6	
9.	Особливості індивідуального оздоблення та декорування приміщень та церемоній	12	
10.	Організація проведення конкурсів, фестивалів, виставок	6	
<i>Всього годин:</i>		54	

Тема 1. Вступ

Кваліфікаційна характеристика професії "Флорист" (4 розряд). Мета і завдання предмета.

Тема 2. Технологія виготовлення складних квіткових композицій в стилі бароко, рококо, ампір

Технологічні особливості стилів бароко, рококо, ампір.

Рослинна сировина, флористичний посуд та допоміжні матеріали, які використовуються. Особливості кольорової гами даних композицій.

Тема 3. Технологія виготовлення індивідуальних букетів складної сюжетної побудови

Технологія виготовлення індивідуальних букетів складної сюжетної побудови.

Тема 4. Технологія створення колажів на особливих каркасах

Поняття колажу, їх види, сфера застосування. Використання особливих

каркасів, рослинної сировини, та допоміжних природних матеріалів. Значення фактури при створенні колажів. Технологічні особливості створення.

Тема 5. Технологія виконання складних композицій у вільному стилі

Технологія виконання складних композицій у вільному стилі.

Характеристика посуду, флористичної сировини, допоміжних природних матеріалів.

Тема 6. Особливості створення штучного бонсай

Поняття бонсай, його види.

Флористичний посуд, сировина, допоміжні матеріали, які використовуються.

Основні форми штучного бонсай.

Тема 7. Особливості індивідуального оздоблення та декорування святкових подій

Тематичне декорування інтер'єрів до певних святкових подій (весілля, 8 березня, Різдва, Великодня, Дня святого Валентина).

Правильний підбір кольорової гами, відповідність рослинного матеріалу святковій тематиці. Особливості техніки виконання.

Тема 8. Технологія складання натюрморту

Поняття натюрморту, історичні особливості. Натюрморт в стилях бароко, рококо, авангард.

Флористичний посуд, сировина, допоміжні матеріали, які використовуються. Технологія складання

Тема 9. Особливості індивідуального оздоблення та декорування приміщень та церемоній

Особливості декорування інтер'єрів різних приміщень: житлових будинків (кухня, спальня, вітальня), офісів, холів громадських будівель, храмів, магазинів, ресторанів, концертних залів, театральних сцен.

Декор та оздоблення вулиць, площ.

Особливості індивідуального оздоблення та декорування весільних та жалобних церемоній, державних, національних, релігійних та інших урочистостей і свят, які відбуваються на вільному повітрі та в приміщеннях.

Тема 10. Організація проведення конкурсів, фестивалів, виставок

Організація проведення конкурсів, фестивалів, виставок. Підготовка до участі у конкурсі. Вимоги до конкурсних та виставкових квіткових композицій, їх презентація.

Кубічні, циліндричні, конусовидні та інші форми композицій, які найчастіше використовуються у конкурсах, виставках. Несучі та декоративні конструкції, технічні можливості кріплення.

**Типова навчальна програма з предмета
«Матеріалознавство»**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них на лабораторно-практичні роботи</i>
1.	Вступ. Асортимент тканин, які використовуються для створення складних композицій	4	
2.	Каркаси, їх види	2	
3.	Характеристика сировини для штучного бонсай	1	
4.	Демонстраційні столики	2	
	<i>Всього годин:</i>	9	

Тема 1. Вступ. Асортимент тканин, які використовуються для створення складних композицій

Вступ. Програма предмета. Загальні відомості про асортимент тканин, які використовуються для декорування складних квіткових композицій.

Асортимент бавовняних, льняних, шовкових тканин, їх характеристика.

Характеристика асортименту тканин із штучних і синтетичних ниток, пряжі.

Асортимент сучасних тканин (мат-атлас, тафта, органза, тканий поліестер), їх характеристика, властивості.

Тема 2. Каркаси, їх види

Види каркасів, характеристика, призначення, застосування.

Тема 3. Характеристика сировини для штучного бонсай

Сировина, яка використовується для створення штучного бонсай. Характеристика. Використання.

Тема 4. Демонстраційні столики

Види демонстраційних столиків, призначення, застосування для багатосторонніх композицій.

**Типова навчальна програма з предмета
«Композиція»**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них на лабораторно-практичні роботи</i>
1.	Ескізи складних квіткових композицій в стилі бароко, рококо, ампір	6	6
2.	Ескізи індивідуальних букетів складної сюжетної побудови	6	4
3.	Ескіз колажу на особливому каркасі	4	4
4.	Ескіз складної композиції у вільному стилі	4	3
5.	Ескіз штучного бонсай	2	2
6.	Флористичний об'єкт	2	
7.	Композиція в інтер'єрі	6	5
8.	Ескізи складних індивідуальних композицій для різних свят	6	6
9.	Ескіз складного натюрморту	2	2
10.	Ескізи складних індивідуальних композицій для різних церемоній та урочистостей	6	6
11.	Ескіз індивідуальної композиції складної сюжетної побудови для участі у національних конкурсах, виставках	10	10
	<i>Всього годин:</i>	54	48

Тема 1. Ескізи складних квіткових композицій в стилі бароко, рококо, ампір

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання ескізів складних квіткових композицій у стилі бароко, рококо, ампір із використанням різноманітних природних матеріалів.

Тема 2. Ескізи індивідуальних букетів складної сюжетної побудови

Особливості складання композицій складної сюжетної побудови. Врахування індивідуальних смаків замовників. Відповідність композиції події, задуму, основному та допоміжному рослинному матеріалу, кольоровій гамі, посуду та декоративним елементам.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання ескізів індивідуальних букетів складної сюжетної побудови.

Тема 3. Ескіз колажу на особливому каркасі

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання ескізу колажу на особливому каркасі.

Тема 4. Ескіз складної композиції у вільному стилі

Особливості створення складних композицій у вільному стилі.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання ескізу складної композиції у вільному стилі.

Тема 5. Ескіз штучного бонсай

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання ескізу штучного бонсай.

Тема 6. Флористичний об'єкт

Конструювання об'єктів. Об'єкт в інтер'єрі.

Тема 7. Композиція в інтер'єрі

Декор та оздоблення різних типів приміщень. Аналіз інтер'єру. Вибір оздоблень та композиційне вирішення.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання ескізів складних індивідуальних композицій із додержанням стильових особливостей світових шкіл флористики для різних типів приміщень.

Тема 8. Ескізи складних індивідуальних композицій для різних свят

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання ескізів складних індивідуальних композицій із додержанням стильових особливостей світових шкіл флористики для різних свят.

Тема 9. Ескіз складного натюрморту

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання ескізу складного натюрморту з живих квітів та іншого рослинного матеріалу.

Тема 10. Ескізи складних індивідуальних композицій для різних церемоній та урочистостей

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання ескізів складних індивідуальних композицій із додержанням стильових особливостей світових шкіл флористики для оздоблення приватних приміщень та садіб, вулиць, площ, офісів, ресторанів, концертних залів, театральних сцен, весільних та жалобних церемоній, державних, національних, релігійних та інших урочистостей.

Тема 11. Ескіз індивідуальної композиції складної сюжетної побудови для участі у національних конкурсах, виставках

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання ескізу індивідуальної композиції складної сюжетної побудови із додержанням стильових особливостей світових шкіл флористики для участі у національних конкурсах, виставках.

**Типова навчальна програма з предмета
“Охорона праці”**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них на лабораторно-практичні роботи</i>
1.	Правові та організаційні основи охорони праці	1	
2.	Основи безпеки праці в квітковому бізнесі. Загальні відомості про потенціал небезпек. Психологія безпеки праці. Організація роботи з охорони праці	2	
3.	Основи пожежної безпеки. Вибухонебезпека виробництва і вибухозахист	1	
4.	Основи електробезпеки	1	
5.	Основи гігієни праці та виробничої санітарії. Медичні огляди	1	
6.	Надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках	1	
	<i>Всього годин:</i>	8	

Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці

Зміст поняття “охорона праці”, соціально-економічне значення охорони праці. Мета і завдання предмета “Охорона праці”, обсяг, зміст і порядок його вивчення. Додаткові вимоги щодо вивчення предмета при підготовці робітників для виконання робіт з підвищеною небезпекою.

Основні законодавчі акти з охорони праці: Конституція України, Закон України «Про охорону праці», Кодекс законів про працю України, Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності”, Основи законодавства України про охорону здоров’я, Закон України “Про пожежну безпеку”, Закон України “Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку”, Закон України “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення”, Закон України “Про колективні договори і угоди”.

Основні нормативно-правові акти з охорони праці. Право громадян на охорону праці при укладанні трудового договору. Правила внутрішнього трудового розпорядку. Тривалість робочого дня працівників. Колективний договір, його укладання і виконання. Права працівників на охорону праці під час роботи на підприємстві, на пільги і компенсації за важкі та шкідливі

умови праці. Охорона праці жінок і неповнолітніх. Відповідальність за порушення законодавства про працю, охорону праці, нормативно-правових актів з охорони праці.

Державне управління охороною праці. Соціальна політика щодо атестації робочих місць за умовами праці на відповідність вимогам нормативно-правових актів з охорони праці.

Державний нагляд за охороною праці. Органи державного нагляду за охороною праці. Громадський контроль за додержанням законодавства про охорону праці, повноваження і права профспілок та уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці.

Навчання з питань охорони праці. Типове положення про порядок навчання і перевірку знань з питань охорони праці, яке встановлює порядок і види інструктажів з охорони праці, форми перевірки знань працівників і посадових осіб.

Основні завдання системи стандартів безпеки праці: зниження і усунення небезпечних та шкідливих виробничих факторів, створення ефективних засобів захисту працівників. Порядок забезпечення працівників засобами індивідуального та колективного захисту.

Поняття про виробничий травматизм і профзахворювання. Нещасні випадки, пов'язані з працею на виробництві і побутові. Безпека праці і здоровий спосіб життя. Алкоголізм і безпека праці. Професійні захворювання і професійні отруєння. Основні причини травматизму і професійних захворювань на виробництві. Основні заходи запобігання травматизму та захворювання на виробництві: організаційні, технічні, санітарно-виробничі, медико-профілактичні. Соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань. Соціальна і медична реабілітація працівників. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві, професійних захворювань і професійних отруєнь.

Тема 2. Основи безпеки праці в квітковому бізнесі. Загальні відомості про потенціал небезпек. Психологія безпеки праці. Організація роботи з охорони праці

Загальні питання безпеки праці. Перелік робіт з підвищеною небезпекою, для проведення яких потрібне спеціальне навчання і щорічна перевірка знань з охорони праці.

Загальні відомості про потенціал небезпек.

Вимоги безпеки праці при експлуатації інструменту та устаткування, які застосовуються з професії “флорист”. Створення безпечних умов праці при виготовленні квіткових композицій.

Захист від дії хімічних і біологічних чинників. Зони безпеки та їх огороження. Світлова і звукова сигналізація. Попереджувальні надписи, сигнальні фарбування. Знаки безпеки.

Засоби колективного та індивідуального захисту від небезпечних і шкідливих виробничих факторів: спецодяг, спецвзуття та інші засоби індивідуального захисту при проведенні різних видів робіт. Захист від шуму,

пилу, газу, вібрації, несприятливих метеорологічних умов. Мікроклімат виробничих приміщень.

Прилади контролю безпечних умов праці, порядок їх використання. Правила догляду за устаткуванням й інструментами флориста, їх безпечна експлуатація.

Правила та заходи щодо попередження нещасних випадків і аварій, які характерні для професії флорист: ураження електричним струмом, травматизм очей, опіки, ураження дихальних шляхів, порізи. Вимоги безпеки у навчальних, навчально-виробничих приміщеннях навчальних закладів.

Фізіологічна та психологічна основа трудового процесу (безумовні та умовні рефлекси, їх вплив на безпеку праці).

Психологія безпеки праці. Пристосування людини до навколишніх умов в процесі праці (почуття, сприймання, увага, пам'ять, уява, емоції) та їх вплив на безпеку праці.

Психофізичні фактори умов праці (промислова естетика, ритм і темп роботи, виробнича гімнастика, кімнати психологічного розвантаження) та їх вплив на безпеку праці.

Вимоги нормативно-правових актів про охорону праці щодо безпеки виробничих процесів, обладнання будівель і споруд.

Організація роботи з охорони праці з професії флорист.

Запобігання виникнення аварій техногенного характеру. Плани евакуації з приміщень у разі аварії.

Тема 3. Основи пожежної безпеки. Вибухонебезпека виробництва і вибухозахист

Характерні причини виникнення пожеж: порушення правил використання відкритого вогню і електричної енергії, використання непідготовленої техніки в пожежонебезпечних місцях, порушення правил використання опалювальних систем, електронагрівальних приладів, відсутність захисту від блискавки, дитячі пустощі. Пожежонебезпечні властивості речовин.

Організаційні та технічні протипожежні заходи. Пожежна сигналізація.

Горіння речовин і способи його припинення. Умови горіння. Спалах, заpalення, самозаpalення, горіння, тління. Легкозаймисті і горючі рідини. Займисті, важко займисті і незаймисті речовини, матеріали та конструкції. Поняття вогнестійкості.

Вогнегасильні речовини та матеріали: рідина, піна, вуглекислота, пісок, покривала, їх вогнегасильні властивості. Пожежна техніка для захисту об'єктів: пожежні машини, автомобілі та мотопомпи, установки для пожежогасіння, вогнегасники, ручний пожежний інструмент, їх призначення, будова, використання на пожежі. Особливості гасіння пожежі в цехах з виготовлення квіткових виробів.

Організація пожежної охорони на підприємствах, які займаються квітковим бізнесом.

Стан та динаміка аварійності в світовій індустрії, аналіз характерних значних промислових аварій, пов'язаних з викидами, вибухами та пожежами хімічних речовин. Загальні закономірності залежності масштабів руйнувань і тяжкості наслідків аварій від кількості, фізико-хімічних властивостей і параметрів пальних речовин, що використовуються у технологічній системі.

Теоретичні основи механізму горіння та вибуху. Особливості горіння та вибуху в апаратурі, виробничому приміщенні, неорганізованих газових викидів в незамкненому просторі. Механізм горіння аерозолів.

Параметри і властивості, що характеризують вибухонебезпеку середовища.

Основні характеристики вибухонебезпеки; показники рівня руйнування промислових аварій.

Загальні відомості про великі виробничі аварії, їх типи, причини та наслідки. Вплив техногенних чинників на екологічну безпеку та безпеку життя і здоров'я людей. Приклади великих техногенних аварій і катастроф та їх наслідки.

Тема 4. Основи електробезпеки

Електрика промислова, статична і атмосферна.

Особливості ураження електричним струмом. Вплив електричного струму на організм людини. Фактори, які впливають на ступінь ураження людини електрикою: величина напруги, частота струму, шлях і тривалість дії, фізичний стан людини, вологість повітря. Безпечні методи звільнення потерпілого від дії електричного струму.

Загальні відомості про 4-провідну електричну мережу живлення. Фазова і лінійна напруга. Електричний потенціал Землі. Електрична напруга доторкання.

Класифікація виробничих приміщень відносно небезпеки ураження працюючих електричним струмом.

Допуск до роботи з електрикою і електрифікованими машинами. Колективні та індивідуальні засоби захисту в електроустановках. Попереджувальні надписи, плакати та пристрої, ізолюючі прилади. Занулення та захисне заземлення, їх призначення. Робота з переносними електросвітильниками.

Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів.

Правила роботи на персональних комп'ютерах.

Захист від статичної електрики. Захист будівель та споруд від блискавки. Правила поведінки під час грози.

Тема 5. Основи гігієни праці та виробничої санітарії. Медичні огляди

Поняття про гігієну праці як систему організаційних, гігієнічних та санітарно-технічних заходів. Шкідливі виробничі фактори (шум, вібрація, іонізуючі випромінювання тощо), основні шкідливі речовини, їх вплив на організм людини. Дії вірусів, інфекції, що передаються через кров, біологічні

рідини, які спричиняють порушення нормальної життєдіяльності людини, викликають гострі та хронічні захворювання.

Лікувально-профілактичне харчування.

Фізіологія праці. Чергування праці та відпочинку. Виробнича гімнастика. Додержання норм піднімання і переміщення важких речей неповнолітніми і жінками.

Основні гігієнічні особливості праці з професії «флорист».

Вимоги до опалення, вентиляції та кондиціонування повітря виробничих, навчальних та побутових приміщень. Правила експлуатації систем опалення та вентиляції. Види освітлення. Природне освітлення. Штучне освітлення: робоче та аварійне. Правила експлуатації освітлення.

Санітарно-побутове забезпечення працівників.

Щорічні медичні огляди працюючих неповнолітніх, осіб віком до 21 року.

Тема 6. Надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках

Основи анатомії людини.

Послідовність, принципи й засоби надання першої допомоги. Основні принципи надання першої допомоги: правильність, доцільність дій, швидкість, рішучість, спокій. Запобіжні заходи щодо інфікування СНІДом під час надання першої допомоги при пораненнях, припиненні кровотечі з ран, носа, вуха тощо.

Засоби надання першої допомоги. Медична аптечка, її склад, призначення, правила користування.

Способи реанімації. Штучне дихання способом “з рота в рот” чи “з рота в ніс”. Положення потерпілого і дії особи, яка надає допомогу. Непрямий масаж серця. Порядок одночасного виконання масажу серця та штучного дихання.

Види електротравм. Правила надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

Перша допомога при ударах, вивихах, переломах, розтягненні зв'язок.

Припинення кровотечі з рани, носа, вуха, легень, стравоходу тощо. Перша допомога при пораненнях. Правила накладання пов'язок, їх типи.

Надання першої допомоги при знепритомленні (втраті свідомості), шоці, тепловому та сонячному ударі, обмороженні.

Опіки, їх класифікація. Перша допомога при хімічних і термічних опіках, опіку очей.

Перша допомога при запаруванні очей. Способи промивання очей.

Ознаки отруєння і перша допомога потерпілому. Способи надання допомоги при отруєнні чадним газом, алкоголем, ніотином.

Підготовка потерпілого до транспортування. Транспортування потерпілого. Вимоги до транспортних засобів.

Типова навчальна програма з виробничого навчання

Професія – 7331 Флорист
(код, назва професії)

Кваліфікація – 4 розряд
(рівень кваліфікації – розряд, клас, категорія)

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>
<i>I. Виробниче навчання в навчальній майстерні</i>		
1.	Вступне заняття. Інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки. Додержання правил і норм виробничої санітарії і гігієни	6
2.	Виготовлення характерних квіткових композицій стилів бароко, рококо, ампір із живих квітів та іншого рослинного матеріалу	18
3.	Конструювання індивідуальних букетів складної сюжетної побудови. Створення букетів, композицій, колажів із живих, штучних та висушених квітів на особливих каркасах	12
4.	Виготовлення складних композицій у вільному стилі та створення штучного бонсай	12
5.	Виготовлення індивідуальних композицій для різних свят	12
6.	Виготовлення складного натюрморту із живих квітів та інших рослинних матеріалів	12
7.	Виконання індивідуального декору та оздоблення приміщень та церемоній	12
8.	Створення індивідуальної композиції складної сюжетної побудови для участі у національних конкурсах, виставках	12
9.	Організація та проведення конкурсів, фестивалів, виставок та інших заходів	12
<i>Всього годин:</i>		108
<i>II. Виробнича практика</i>		
1.	Інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки на підприємстві	7
2.	Самостійне виконання робіт флориста 4-го розряду	126
Кваліфікаційна пробна робота		
<i>Всього годин:</i>		133
<i>Разом:</i>		241

I. Виробниче навчання в майстерні

Тема 1. Вступне заняття. Інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки. Додержання правил і норм виробничої санітарії та гігієни

Ознайомлення з підприємством квіtkового бізнесу, його режимом роботи, формами організації праці та правилами внутрішнього розпорядку, обладнанням, асортиментом продукції.

Ознайомлення з кваліфікаційною характеристикою флориста 4 розряду, програмою та порядком ведення виробничого навчання. Інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки. Основні правила та інструкції з безпеки праці. Пожежна безпека.

Виробнича санітарія. Приготування дезінфікуючих розчинів. Обробка інструменту.

Тема 2. Виготовлення характерних квіtkових композицій стилів бароко, рококо, ампір із живих квіtkів та іншого рослинного матеріалу

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: ознайомлення з інструментами. Підготовка робочого місця та інструментів до роботи. Підбір квіtkового та іншого рослинного матеріалу. Вибір стилю. Оволодіння навичками виготовлення характерних квіtkових форм бароко, рококо, ампір з живих квіtkів та іншого рослинного матеріалу.

Виготовлення характерних квіtkових форм бароко, рококо, ампір із живих квіtkів та іншого рослинного матеріалу.

Тема 3. Конструювання індивідуальних букетів складної сюжетної побудови. Створення букетів, композицій, колажів із живих, штучних та висушених квіtkів на особливих каркасах

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: підбір матеріалів для створення букетів, композицій, колажів. Вибір форми. Відпрацювання прийомів створення букетів різних форм: вертикальних, круглих, звисаючих, конусних, на диску, на особливих каркасах.

Виготовлення індивідуальних букетів, композицій, колажів складної сюжетної побудови з живих, штучних та висушених квіtkів на особливих каркасах для оформлення інтер'єрів.

Розташування об'єктів в інтер'єрі.

Тема 4. Виготовлення композицій у вільному стилі та створення штучного бонсай

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: вибір стилю композиції, підбір квіtkового матеріалу та флористичного посуду при побудові композицій. Оволодіння навичками побудови композицій у вільному стилі та штучного бонсай.

Створення композицій у вільному стилі та штучного бонсай.

Тема 5. Виготовлення індивідуальних композицій для різних свят

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: вибір індивідуального стилю композиції, підбір квіткового матеріалу та флористичного посуду в залежності від призначення композиції.

Створення складних індивідуальних композицій із додержанням стильових особливостей світових шкіл флористики для різних свят.

Тема 6. Виготовлення складного натюрморту із живих квітів та інших рослинних матеріалів

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: вибір індивідуального стилю композиції натюрморту, підбір квіткового та допоміжного матеріалу, флористичного посуду.

Створення складного натюрморту з живих квітів та іншого рослинного матеріалу із поєднанням стильових особливостей світових шкіл флористики.

Тема 7. Виконання індивідуального декору та оздоблення приміщень та церемоній

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: оволодіння навичками створення композицій складної сюжетної побудови, на особливих каркасах. Оволодіння технікою застосування елементів індивідуальної творчості з використанням різноманітних природних матеріалів.

Індивідуальне декорування та оздоблення приміщень офісів, ресторанів, концертних залів, театральних сцен.

Оформлення весільних та жалобних церемоній, національних, релігійних та інших урочистостей, які відбуваються на вільному повітрі та в приміщеннях.

Тема 8. Створення індивідуальної композиції складної сюжетної побудови для участі у національних конкурсах, виставках

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: вибір індивідуального стилю композиції складної сюжетної побудови, підбір квіткового та допоміжного матеріалу, флористичного посуду.

Створення індивідуальної композиції складної сюжетної побудови виставкового характеру із додержанням стильових особливостей світових шкіл флористики.

Тема 9. Організація та проведення конкурсів, фестивалів, виставок та інших заходів

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: підготовка до проведення конкурсів, фестивалів, виставок та інших заходів. Визначення тематики та мети заходу, розроблення умов проведення, критеріїв оцінювання тощо.

Проведення конкурсів, фестивалів, виставок та інших заходів на задану тематику у відповідності з умовами проведення.

II. Виробнича практика

Тема 1. Інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки на виробництві

Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки на підприємстві, інструктаж із правил безпеки на робочому місці, організація робочого місця флориста.

Ознайомлення з підприємством квіткового бізнесу, плануванням праці, контролем якості продукції. Ознайомлення з організацією робочих місць, передовим виробничим досвідом. Інструктаж з безпеки праці безпосередньо на ділянці роботи й робочому місці.

Тема 2. Самостійне виконання робіт флориста 4-го розряду

Самостійне виконання робіт флориста 4-го розряду.

Організація робочого місця флориста. Дотримання правил безпеки праці під час виконання робіт, технологій, передбачених кваліфікаційними вимогами та навчальними програмами.

Примітка: Детальна програма виробничої практики розробляється кожним навчальним закладом окремо з урахуванням сучасних технологій, новітнього устаткування та матеріалів, умов виробництва, за погодженням з підприємствами-замовниками робітничих кадрів та затверджується в установленому порядку.

Кваліфікаційна пробна робота

Приклади робіт:

- створення букетів різних форм: вертикальних, круглих, звисаючих, конусних, на диску, на особливих каркасах;
- виготовлення індивідуальних композицій із живих, штучних та висушених квітів для оформлення інтер'єрів;
- розташування композицій в інтер'єрі, стильова та тематична їх відповідність;
- побудова композицій у вільному стилі;
- створення композицій складної сюжетної побудови на особливих каркасах;
- декорування та оздоблення приміщень, офісів, ресторанів, концертних залів, театральних сцен;
- оформлення весільних та жалобних церемоній, національних, релігійних та інших урочистостей і свят, які відбуваються на вільному повітрі та в приміщеннях;

- створення штучного бонсай;
- створення колажу заданої тематики;
- створення індивідуальної композиції складної сюжетної побудови виставкового характеру;
- організація та проведення конкурсів, фестивалів, виставок та інших заходів на задану тематику.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників

Професія - 7331 Флорист

(код, назва професії)

Кваліфікація – 4 розряд

(рівень кваліфікації – розряд, клас, категорія)

<i>Бали</i>	<i>Знає</i>	<i>Бали</i>	<i>Уміє</i>
1	<p>Учень (слухач) має незначні загальні знання з індивідуальних технологій створення композицій складної сюжетної побудови, на особливих каркасах; техніки застосування елементів індивідуальної творчості з використанням різноманітних природних матеріалів; різноманітних стилів шкіл флористики в індивідуальному їх поєднанні.</p> <p>Знання учня потребують структурованої підтримки.</p>	1	<p>Учень (слухач) має недосконалі загальні навички і здатний під прямим керівництвом виконувати складні індивідуальні композиції з додержанням стильових особливостей світових шкіл флористики з живих квітів та іншого рослинного матеріалу. Створює індивідуальні композиції із штучних та висушених квітів та декоративно-листяних рослин. Декорує та оздоблює приватні помешкання та садиби, вулиці, площі, офіси, ресторани, концертні зали, театральні сцени, весільні та жалобні церемонії, державні, національні, релігійні та інші урочистості і свята, які відбуваються на вільному повітрі та в приміщеннях.</p> <p>Навички учня потребують структурованої підтримки. Без присвоєння кваліфікації.</p>
2	<p>Учень (слухач) має загальні знання з індивідуальних технологій створення композицій складної сюжетної побудови, на особливих каркасах; техніки застосування елементів індивідуальної творчості з використанням різноманітних природних матеріалів; основ теорії</p>	2	<p>Учень (слухач) має загальні навички і здатний під прямим керівництвом виконувати складні індивідуальні композиції з додержанням стильових особливостей світових шкіл флористики з живих квітів та іншого рослинного матеріалу. Створює індивідуальні</p>

	<p>церемоній; різноманітних стилів шкіл флористики в індивідуальному їх поєднанні.</p> <p>Знання учня потребують структурованої підтримки.</p>		<p>композиції із штучних та висушених квітів та декоративно-листяних рослин. Декорує та оздоблює приватні помешкання та садиби, вулиці, площі, офіси, ресторани, концертні зали, театральні сцени, весільні та жалобні церемонії, державні, національні, релігійні та інші урочистості і свята, які відбуваються на вільному повітрі та в приміщеннях.</p> <p>Навички учня потребують структурованої підтримки. Без присвоєння кваліфікації.</p>
3	<p>Учень (слухач) має базові загальні знання з індивідуальних технологій створення композицій складної сюжетної побудови, на особливих каркасах; техніки застосування елементів індивідуальної творчості з використанням різноманітних природних матеріалів; основ теорії церемоній; різноманітних стилів шкіл флористики в індивідуальному їх поєднанні.</p> <p>Знання учня потребують структурованої підтримки.</p>	3	<p>Учень (слухач) має базові загальні навички, здатний під прямим керівництвом виконувати складні індивідуальні композиції з додержанням стильових особливостей світових шкіл флористики з живих квітів та іншого рослинного матеріалу. Створює індивідуальні композиції із штучних та висушених квітів та декоративно-листяних рослин. Декорує та оздоблює приватні помешкання та садиби, вулиці, площі, офіси, ресторани, концертні зали, театральні сцени, весільні та жалобні церемонії, державні, національні, релігійні та інші урочистості і свята, які відбуваються на вільному повітрі та в приміщеннях.</p> <p>Навички учня потребують структурованої підтримки. Без присвоєння кваліфікації.</p>
	<p>Учень (слухач) має істотно обмежений обсяг знань, які є в основному загальними за</p>		<p>Учень (слухач) має істотно обмежений обсяг навичок і компетенції, які є в основному</p>

4	<p>характером і пов'язані з індивідуальними технологіями створення композицій складної сюжетної побудови, на особливих каркасах; технікою застосування елементів індивідуальної творчості з використанням різноманітних природних матеріалів; основами теорії церемоній; різноманітними стилями шкіл флористики в індивідуальному їх поєднанні.</p> <p>Застосовує знання під керівництвом у контрольованому середовищі. Несе часткову відповідальність за своє навчання.</p>	4	<p>загальними за характером з умінням виконувати частину навчально-виробничого завдання, пов'язаного з виконанням складних індивідуальних композицій з додержанням стильових особливостей світових шкіл флористики з живих квітів та іншого рослинного матеріалу. Створює індивідуальні композиції із штучних та висушених квітів та декоративно-листяних рослин. Декорує та оздоблює приватні помешкання та садиби, вулиці, площі, офіси, ресторани, концертні зали, театральні сцени, весільні та жалобні церемонії, державні, національні, релігійні та інші урочистості і свята, які відбуваються на вільному повітрі та в приміщеннях.</p> <p>Застосовує навички під керівництвом у контрольованому середовищі. Несе часткову відповідальність за своє навчання.</p> <p>Результат роботи відповідає мінімальним якісним і кількісним показникам. Потребує допомоги і контролю.</p> <p>Кваліфікація присвоюється, але потребує подальшого удосконалення через досвід роботи або навчання.</p>
5	<p>Учень (слухач) має обмежений обсяг знань, які є в основному загальними за характером і пов'язані з індивідуальними технологіями створення композицій складної сюжетної побудови, на особливих каркасах; технікою</p>	5	<p>Учень (слухач) має обмежений обсяг навичок і широкі компетенції, які є в основному загальними за характером і пов'язані з виконанням складних індивідуальних композицій з додержанням стильових особливостей</p>

	<p>застосування елементів індивідуальної творчості з використанням різноманітних природних матеріалів; основами теорії церемоній; різноманітними стилями шкіл флористики в індивідуальному їх поєднанні.</p> <p>Несе часткову відповідальність за своє навчання. Застосовує знання під керівництвом у контрольованому середовищі.</p>	<p>світових шкіл флористики з живих квітів та іншого рослинного матеріалу. Створює індивідуальні композиції із штучних та висушених квітів та декоративно-листяних рослин. Декорує та оздоблює приватні помешкання та садиби, вулиці, площі, офіси, ресторани, концертні зали, театральні сцени, весільні та жалобні церемонії, державні, національні, релігійні та інші урочистості і свята, які відбуваються на вільному повітрі та в приміщеннях.</p> <p>Результат роботи відповідає низькому рівню діючих якісних та кількісних показників передбаченого рівня кваліфікації.</p> <p>Кваліфікація присвоюється, але потребує подальшого удосконалення через досвід роботи або навчання.</p>
6	<p>Учень (слухач) має обмежений обсяг знань, навичок і більш широкі компетенції, які є в основному конкретними і загальними за характером, пов'язані з індивідуальними технологіями створення композицій складної сюжетної побудови, на особливих каркасах; технікою застосування елементів індивідуальної творчості з використанням різноманітних природних матеріалів; основами теорії церемоній; різноманітними стилями шкіл флористики в індивідуальному їх поєднанні.</p> <p>Несе часткову</p>	<p>Учень (слухач) має обмежений обсяг навичок і більш широкі компетенції, які є в основному конкретними і загальними за характером, пов'язані з виконанням складних індивідуальних композицій з додержанням стильових особливостей світових шкіл флористики з живих квітів та іншого рослинного матеріалу. Створює індивідуальні композиції із штучних та висушених квітів та декоративно-листяних рослин. Декорує та оздоблює приватні помешкання та садиби, вулиці, площі, офіси, ресторани, концертні зали, театральні</p>

	<p>відповідальність за своє навчання.</p>	<p>сцени, весільні та жалобні церемонії, державні, національні, релігійні та інші урочистості і свята, які відбуваються на вільному повітрі та в приміщеннях. Застосовує навички під керівництвом у контрольованому середовищі. Несе часткову відповідальність за своє навчання.</p> <p>Результат роботи відповідає низькому рівню діючих якісних і кількісних норм.</p> <p>Кваліфікація присвоюється, але потребує подальшого удосконалення через досвід роботи або навчання.</p>
7	<p>Учень (слухач) має загальні знання і конкретні базові не систематизовані знання положень навчального матеріалу, пов'язаного з індивідуальними технологіями створення композицій складної сюжетної побудови, на особливих каркасах; технікою застосування елементів індивідуальної творчості з використанням різноманітних природних матеріалів; основами теорії церемоній; різноманітними стилями шкіл флористики в індивідуальному їх поєднанні.</p> <p>Відповідає за своє власне навчання і має істотно обмежений досвід практики у конкретному аспекті навчання.</p>	<p>Учень (слухач) має конкретні практичні знання, виконує завдання, пов'язані з виконанням складних індивідуальних композицій з додержанням стильових особливостей світових шкіл флористики з живих квітів та іншого рослинного матеріалу. Створює індивідуальні композиції із штучних та висушених квітів та декоративно-листяних рослин. Декорує та оздоблює приватні помешкання та садиби, вулиці, площі, офіси, ресторани, концертні зали, театральні сцени, весільні та жалобні церемонії, державні, національні, релігійні та інші урочистості і свята, які відбуваються на вільному повітрі та в приміщеннях. Достатньо усвідомлено користується інструкційно-технологічною документацією. Дотримується правил охорони</p>

			<p>праці.</p> <p>Здатний виконувати завдання під керівництвом. Відповідає за власне навчання і має істотно обмежений довід практики у конкретному аспекті роботи.</p> <p>Результат роботи в цілому відповідає якісним і кількісним показникам рівня кваліфікації.</p>
8	<p>Учень (слухач) має широкі загальні знання і конкретні базові теоретичні знання, пов'язані з індивідуальними технологіями створення композицій складної сюжетної побудови, на особливих каркасах; технікою застосування елементів індивідуальної творчості з використанням різноманітних природних матеріалів; основами теорії церемоній; різноманітними стилями шкіл флористики в індивідуальному їх поєднанні.</p> <p>Відповідає за своє власне навчання і має обмежений довід у конкретному аспекті навчання.</p>	8	<p>Учень (слухач) має конкретні практичні знання та вміння, самостійно виконує всі завдання, пов'язані з виконанням складних індивідуальних композицій з додержанням стильових особливостей світових шкіл флористики з живих квітів та іншого рослинного матеріалу. Створює індивідуальні композиції із штучних та висушених квітів та декоративно-листяних рослин. Декорує та оздоблює приватні помешкання та садиби, вулиці, площі, офіси, ресторани, концертні зали, театральні сцени, весільні та жалобні церемонії, державні, національні, релігійні та інші урочистості і свята, які відбуваються на вільному повітрі та в приміщеннях. Достатньо усвідомлено користується інструкційно-технологічною документацією, що надається. Дотримується правил охорони праці.</p> <p>Здатний виконувати завдання під керівництвом. Відповідає за своє власне навчання і має обмежений досвід практики у конкретному аспекті роботи.</p>

			Результат роботи відповідає якісним і кількісним показникам, що передбачені рівнем кваліфікації.
9	<p>Учень (слухач) має широкі загальні знання і систематизовані конкретні базові теоретичні знання з індивідуальних технологій створення композицій складної сюжетної побудови, на особливих каркасах; техніки застосування елементів індивідуальної творчості з використанням різноманітних природних матеріалів; основ теорії церемоній; різноманітних стилів шкіл флористики в індивідуальному їх поєднанні.</p> <p>Відповідає за своє власне навчання і має обмежений досвід у конкретному аспекті навчання.</p>	9	<p>Учень (слухач) має конкретні практичні знання та вміння, пов'язані з виконанням складних індивідуальних композицій з додержанням стильових особливостей світових шкіл флористики з живих квітів та іншого рослинного матеріалу. Створює індивідуальні композиції із штучних та висушених квітів та декоративно-листяних рослин. Декорує та оздоблює приватні помешкання та садиби, вулиці, площі, офіси, ресторани, концертні зали, театральні сцени, весільні та жалобні церемонії, державні, національні, релігійні та інші урочистості і свята, які відбуваються на вільному повітрі та в приміщеннях. Самостійно і в цілому правильно організовує робоче місце. Усвідомлено користується інструкційно-технологічною документацією. Здатний виконувати завдання під керівництвом. Відповідає за своє власне навчання і має обмежений досвід практики у конкретному аспекті роботи.</p> <p>Результат роботи відповідає якісним і кількісним показникам, що передбачені кваліфікаційним рівнем.</p>
	Учень (слухач) має значні конкретні теоретичні знання і навички пов'язані з: індивідуальними технологіями		Учень (слухач) має значні конкретні, практичні навички та самостійно виконує складні індивідуальні композиції з

10	<p>створення композицій складної сюжетної побудови, на особливих каркасах; технікою застосування елементів індивідуальної творчості з використанням різноманітних природних матеріалів; основами теорії церемоній; практикою організації урочистостей та свят; різноманітними стилями шкіл флористики в індивідуальному їх поєднанні; організацією проведення конкурсів, фестивалів, виставок та інших заходів.</p> <p>Здатен до самокерування при навчанні.</p>	10	<p>додержанням стильових особливостей світових шкіл флористики з живих квітів та іншого рослинного матеріалу. Створює індивідуальні композиції із штучних та висушених квітів та декоративно-листяних рослин. Декорує та оздоблює приватні помешкання та садиби, вулиці, площі, офіси, ресторани, концертні зали, театральні сцени, весільні та жалобні церемонії, державні, національні, релігійні та інші урочистості і свята, які відбуваються на вільному повітрі та в приміщеннях. Бере участь у національних конкурсах та виставках флористів.</p> <p>Визначається здатністю застосовувати спеціальні знання, навички, компетенції і вирішувати проблеми незалежно. Здатен до самокерування при навчанні і має практичний досвід роботи у простих ситуаціях.</p>
11	<p>Учень (слухач) має значні систематизовані конкретні, практичні і теоретичні знання з: індивідуальних технологій створення композицій складної сюжетної побудови, на особливих каркасах; техніки застосування елементів індивідуальної творчості з використанням різноманітних природних матеріалів; основ теорії церемоній; практики організації урочистостей та свят; різноманітних стилів шкіл флористики в індивідуальному їх поєднанні;</p>	11	<p>Учень (слухач) має значні конкретні, практичні знання, навички і вміння з виконання складних індивідуальних композицій з додержанням стильових особливостей світових шкіл флористики з живих квітів та іншого рослинного матеріалу. Створює індивідуальні композиції із штучних та висушених квітів та декоративно-листяних рослин. Декорує та оздоблює приватні помешкання та садиби, вулиці, площі, офіси, ресторани,</p>

	<p>організації проведення конкурсів, фестивалів, виставок та інших заходів.</p> <p>Визначається здатністю застосовувати спеціальні знання, навички компетенції і вирішувати проблеми незалежно. Здатен до самокерування при навчанні і має практичний досвід у роботі як у простих, так і у виняткових ситуаціях.</p>		<p>концертні зали, театральні сцени, весільні та жалобні церемонії, державні, національні, релігійні та інші урочистості і свята, які відбуваються на вільному повітрі та в приміщеннях. Бере участь у національних конкурсах та виставках флористів.</p> <p>Визначається здатністю застосовувати спеціальні знання, навички, компетенції і вирішувати проблеми самостійно. Здатен до самокерування при навчанні і має практичний досвід роботи як у простих, так і у виняткових ситуаціях.</p>
12	<p>Учень (слухач) має ґрунтовні конкретні, практичні і теоретичні знання з: індивідуальних технологій створення композицій складної сюжетної побудови, на особливих каркасах; техніки застосування елементів індивідуальної творчості з використанням різноманітних природних матеріалів; основ теорії церемоній; практики організації урочистостей та свят; різноманітних стилів шкіл флористики в індивідуальному їх поєднанні; організації проведення конкурсів, фестивалів, виставок та інших заходів.</p> <p>Визначається здатністю застосовувати спеціальні знання, навички компетенції і вирішувати проблеми незалежно. Здатен до аналізу та самокерування при навчанні і має практичний досвід у роботі</p>	12	<p>Учень (слухач) має значні конкретні, практичні навички і вміння, самостійно виконує роботи з виконання складних індивідуальних композицій з додержанням стильових особливостей світових шкіл флористики з живих квітів та іншого рослинного матеріалу. Створює індивідуальні композиції із штучних та висушених квітів та декоративно-листяних рослин. Декорує та оздоблює приватні помешкання та садиби, вулиці, площі, офіси, ресторани, концертні зали, театральні сцени, весільні та жалобні церемонії, державні, національні, релігійні та інші урочистості і свята, які відбуваються на вільному повітрі та в приміщеннях. Бере участь у національних конкурсах та виставках флористів. Організовує та</p>

	як у простих, так і у виняткових ситуаціях.	проводить конкурси, виставки, фестивалі тощо. Визначається здатністю застосовувати спеціальні знання, навички, компетенції і вирішувати проблеми самостійно. Здатен до самокерування при навчанні і має практичний досвід роботи як у простих, так і у виняткових ситуаціях.
--	---	---

Перелік основних обов'язкових засобів навчання

№ з/п	Найменування	Кількість на групу з 15 осіб		Примітка
		Для індивідуального користування	Для групового користування	
1.	2	3	4	5
	Інструмент			
1.	Ножиці	15		
2.	Флористичний ніж	15		
3.	Флористичний пістолет	15		
4.	Секатор	15		
5.	Секатор для гілок	15		
6.	Степлер	15		
7.	Бокорізи	15		
8.	Шило		2	
9.	Ніж для очистки шипів		2	
10.	Пінцет		2	
11.	Кусачки для дроту	15		
12.	Точилка	15		
	Посуд			
1	Флористичний посуд різних форм	15		
2.	Контейнери для зберігання рослинного матеріалу	15		
	Білизна			
1.	Рушники для особистого користування	15		
2.	Халати (фартухи)	15		
3.	Рукавиці	15		

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Міністерство соціальної політики України

Державний стандарт
професійно-технічної освіти

ДСПТО 7331. DN.36.60 - 2012
(позначення стандарту)

Професія: Флорист

Код: 7331

Кваліфікація: 5 розряд

Видання офіційне
Київ 2012

Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника професійно-технічного навчального закладу

1. Професія – 7331 Флорист
(код, назва професії)

2. Кваліфікація – 5 розряд
(рівень кваліфікації – розряд, клас, категорія)

3. Кваліфікаційні вимоги

Повинен знати: напрями, техніку, технології і стильове різноманіття світових шкіл флористики; основи квіткового бізнесу; традиції та сучасні підходи до розвитку флористики в Україні і за рубежом; організацію національних, державних, релігійних та інших свят та урочистостей.

Повинен уміти: виконувати оригінальні композиції особливої складності на замовлення. Створює творчі зразки у стилях різних світових шкіл флористики. Використовує різноманітні технології та способи демонстрації композицій та окремих робіт. Бере участь у національних та міжнародних конкурсах, фестивалях, виставках.

4. Загальнопрофесійні вимоги

Повинен:

- а) раціонально та ефективно організовувати працю на робочому місці;
- б) додержуватись норм технологічного процесу;
- в) не допускати браку в роботі;
- г) знати й виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці й навколишнього середовища, додержуватися норм, методів і прийомів безпечного ведення робіт;
- д) використовувати в разі необхідності засоби попередження і усунення природних і непередбачених негативних явищ (пожежі, аварії, повені тощо);
- є) знати основи інформаційних технологій.

5. Вимоги до освітнього рівня осіб, які навчатимуться в системі професійно-технічної освіти

- Попередній освітньо-кваліфікаційний рівень – «Флорист» 4-го розряду:
- за умови продовження первинної професійної підготовки в професійно-технічних навчальних закладах III атестаційного рівня без вимог до стажу роботи;
 - за умови підвищення кваліфікації, стаж роботи за професією «Флорист» 4-го розряду не менше 1 року.

6. Сфера професійного використання випускника:

Виробництво виробів, не віднесених до інших угруповань.

7. Специфічні вимоги:

7.1. *Вік:* по закінченні терміну навчання – не менше 16 років.

7.2. *Стать:* жіноча, чоловіча.

7.3. *Медичні обмеження.*

Типовий навчальний план

Професія – 7331 Флорист
(код, назва професії)

Кваліфікація – 5-й розряд
(рівень кваліфікації – розряд, клас, категорія)

Загальний фонд навчального часу – 250 годин

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин	
		Всього	З них на лабораторно-практичні роботи
1	Загальнопрофесійна підготовка	28	4
1.1	Основи галузевої економіки і підприємництва	5	
1.2	Основи правових знань	5	
1.3	Інформаційні технології	5	4
1.4.	Резерв часу	13	
2.	Професійно-теоретична підготовка	72	15
2.1	Спеціальна технологія	49	
2.2	Композиція	15	15
2.3	Охорона праці	8	
3.	Професійно-практична підготовка	123	
3.1.	Виробниче навчання	60	
3.2.	Виробнича практика	63	
4.	Консультації	20	
5.	Державна кваліфікаційна атестація	7	
6.	Загальний обсяг навчального часу (без п.4):	230	19

Перелік кабінетів, лабораторій, майстерень, полігонів для підготовки кваліфікованих робітників з професії «Флорист»

1. Кабінети:

- спеціальної технології;
- композиції;
- охорони праці;
- основ галузевої економіки і підприємництва;
- основ правових знань.

2. Лабораторії:

- інформаційних технологій.

3. Майстерні:
- флористики.

Примітка:

для підприємств, організацій, що здійснюють професійне навчання кваліфікованих робітників:

допускається зменшення кількості кабінетів, лабораторій за рахунок їх об'єднання;
індивідуальне професійне навчання кваліфікованих робітників може здійснюватись при наявності обладнаного робочого місця;

предмет «Інформаційні технології» вивчається за згодою підприємств-замовників кадрів.

**Типова навчальна програма з предмета
«Основи галузевої економіки і підприємництва»**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них на лабораторно-практичні роботи</i>
1.	Основи квіtkового бізнесу	2	
2.	Комерційна діяльність підприємств	3	
	<i>Всього годин:</i>	5	

Тема 1. Основи квіtkового бізнесу

Квіtkовий бізнес, як складова частина загального бізнесу.

Види квіtkового бізнесу. Замовлення квіtkових композицій та букетів по телефону, доставка їх за будь-якою вказаною адресою.

Гнучка цінова політика. Рентабельність квіtkового бізнесу. Зв'язок із іншими видами діяльності.

Тема 2. Комерційна діяльність підприємств

Маркетинг у підприємницькій діяльності. Сутність маркетингу, його головна мета. Види маркетингової діяльності. Вивчення ринку.

Сегментація ринку. Товарна політика маркетингу. Вивчення конкурента.

Канали просування квіtkових виробів до споживача.

Фірмові магазини. Реклама готової продукції. Види реклами.

**Типова навчальна програма з предмета
«Основи правових знань»**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них на лабораторно-практичні роботи</i>
1.	Конституційні основи України	1	
2.	Адміністративний проступок і адміністративна відповідальність	1	
3.	Злочин і покарання	1	
4.	Правова охорона природи. Охорона природи – невід’ємна умова сталого економічного та соціального розвитку України	1	
5.	Подружжя, батьки, діти – їхні права та обов’язки	1	
	<i>Всього годин:</i>	5	

Тема 1. Конституційні основи України

Територіальний устрій України. Автономна Республіка Крим.

Місьцеве самоврядування. Поняття місцевого самоврядування в Україні, його система та повноваження.

Тема 2. Адміністративний проступок і адміністративна відповідальність

Адміністративна відповідальність неповнолітніх. Адміністративна відповідальність за господарське правопорушення.

Тема 3. Злочин і покарання

Співучасть у злочині. Поняття кримінального покарання. Доцільність, справедливість покарання як один із засобів боротьби зі злочинністю.

Види покарань. Поняття індивідуалізації покарання стосовно особи відповідно до вчинку.

Звільнення від кримінальної відповідальності та від покарання. Кримінальна відповідальність за господарські злочини.

Тема 4. Правова охорона природи. Охорона природи – невід’ємна умова сталого економічного та соціального розвитку України

Екологізація усього виробничо-господарського процесу – принцип господарювання. Єдність основних прав і обов’язків підприємств щодо охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання земель.

Охорона вод, лісів, надр землі та їх використання. Охорона тваринного світу. Охорона атмосферного повітря від забруднення.

Відповідальність за порушення законодавства про охорону навколишнього середовища.

Тема 5. Подружжя, батьки, діти – їхні права та обов'язки

Особисті та майнові правовідносини між батьками і дітьми. Права і обов'язки батьків і дітей.

**Типова навчальна програма з предмета
«Інформаційні технології»**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них на лабораторно-практичні роботи</i>
1.	Програмні засоби ПК. Комп'ютерні технології	3	2
2.	Мережні системи та сервіси	2	2
<i>Всього годин:</i>		5	4

Тема 1. Програмні засоби ПК. Комп'ютерні технології

Робота з прикладними програмами професійного спрямування (з професії флорист).

Лабораторно-практичні роботи:

1. Використання можливостей програмних продуктів з професії флорист у професійному навчанні.
2. Створення ескізу, форми квіткової композиції, використовуючи можливості програмних продуктів із професії флорист.

Тема 2. Мережні системи та сервіси

Поняття електронної комерції, її переваги і обмеження. Схеми електронної комерції: бізнес-бізнес (B2B) і бізнес-споживач (B2C). Електронні ринки. Вплив електронної комерції на сучасний бізнес. Переваги і недоліки електронної комерції.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Робота з інформаційно-довідковими системами та електронними бібліотеками: створення бібліографічного каталогу з професії флорист.
2. Робота з інформаційно-довідковими системами та електронними бібліотеками: підбір інформаційних ресурсів для написання повідомлення, реферату, пошукової роботи, дослідницьких спостережень.

**Типова навчальна програма з предмета
«Спеціальна технологія»**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них на лабораторно-практичні роботи</i>
1.	Технологія оздоблення вітрин	13	
2.	Живі рослини в інтер'єрі	10	
3.	Нові технології виготовлення флористичних форм	10	
4.	Сучасні тенденції у флористиці	6	
5.	Участь у міжнародних конкурсах, фестивалях, виставках	10	
	<i>Всього годин:</i>	49	

Тема 1. Технологія оздоблення вітрин

Вибір стилю та матеріалів. Тематичні вітрини. Технологія оздоблення.

Тема 2. Живі рослини в інтер'єрі

Вибір рослин та посуду, підготовка ґрунту, розміщення в інтер'єрі.

Тема 3. Нові технології виготовлення флористичних форм

Вибір матеріалів. Виготовлення флористичного посуду.

Тема 4. Сучасні тенденції у флористиці

Модний колір, стиль, форма. Сучасні способи демонстрації композицій та окремих робіт. Підбір фону, аксесуарів, освітлення.

Тема 5. Участь у міжнародних конкурсах, фестивалях, виставках

Підготовка до участі у міжнародних конкурсах, фестивалях, виставках. Аналіз виставкових робіт.

Ескіз – початок творчої роботи. Вибір матеріалів. Сучасні додаткові конструкції, кріплення. Вибір способу демонстрації композиції з врахуванням освітлення.

**Типова навчальна програма з предмета
«Композиція»**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них на лабораторно-практичні роботи</i>
1.	Ескізи оздоблення тематичних вітрин	5	5
2.	Ескізи оригінальних композицій особливої складності на замовлення	5	5
3.	Ескізи оригінальних композицій особливої складності для участі у міжнародних конкурсах, виставках	5	5
	<i>Всього годин:</i>	15	15

Тема 1. Ескізи оздоблення тематичних вітрин

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання ескізів оздоблення тематичних вітрин у стилях різних світових шкіл флористики. Відображення теми.

Тема 2. Ескізи оригінальних композицій особливої складності на замовлення

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання ескізів оригінальних композицій особливої складності на замовлення з врахуванням сучасних підходів до розвитку флористики в Україні та за рубежом.

Тема 3. Ескізи оригінальних композицій особливої складності для участі у міжнародних конкурсах, виставках

Лабораторно-практичні роботи:

1. Виконання ескізів оригінальних композицій особливої складності для участі у міжнародних конкурсах, виставках.

**Типова навчальна програма з предмета
“Охорона праці”**

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>	
		<i>Всього</i>	<i>З них на лабораторно-практичні роботи</i>
1.	Правові та організаційні основи охорони праці	1	
2.	Основи безпеки праці в квітковому бізнесі. Загальні відомості про потенціал небезпек. Психологія безпеки праці. Організація роботи з охорони праці	2	
3.	Основи пожежної безпеки. Вибухонебезпека виробництва і вибухозахист	1	
4.	Основи електробезпеки	1	
5.	Основи гігієни праці та виробничої санітарії. Медичні огляди	1	
6.	Надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках	1	
	<i>Всього годин:</i>	8	

Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці

Зміст поняття “охорона праці”, соціально-економічне значення охорони праці. Мета і завдання предмета “Охорона праці”, обсяг, зміст і порядок його вивчення. Додаткові вимоги щодо вивчення предмета при підготовці робітників для виконання робіт з підвищеною небезпекою.

Основні законодавчі акти з охорони праці: Конституція України, Закон України «Про охорону праці», Кодекс законів про працю України, Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності”, Основи законодавства України про охорону здоров’я, Закон України “Про пожежну безпеку”, Закон України “Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку”, Закон України “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення”, Закон України “Про колективні договори і угоди”.

Основні нормативно-правові акти з охорони праці. Право громадян на охорону праці при укладанні трудового договору. Правила внутрішнього трудового розпорядку. Тривалість робочого дня працівників. Колективний договір, його укладання і виконання. Права працівників на охорону праці під час роботи на підприємстві, на пільги і компенсації за важкі та шкідливі

умови праці. Охорона праці жінок і неповнолітніх. Відповідальність за порушення законодавства про працю, охорону праці, нормативно-правових актів з охорони праці.

Державне управління охороною праці. Соціальна політика щодо атестації робочих місць за умовами праці на відповідність вимогам нормативно-правових актів з охорони праці.

Державний нагляд за охороною праці. Органи державного нагляду за охороною праці. Громадський контроль за додержанням законодавства про охорону праці, повноваження і права профспілок та уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці.

Навчання з питань охорони праці. Типове положення про порядок навчання і перевірку знань з питань охорони праці, яке встановлює порядок і види інструктажів з охорони праці, форми перевірки знань працівників і посадових осіб.

Основні завдання системи стандартів безпеки праці: зниження і усунення небезпечних та шкідливих виробничих факторів, створення ефективних засобів захисту працівників. Порядок забезпечення працівників засобами індивідуального та колективного захисту.

Поняття про виробничий травматизм і профзахворювання. Нещасні випадки, пов'язані з працею на виробництві і побутові. Безпека праці і здоровий спосіб життя. Алкоголізм і безпека праці. Професійні захворювання і професійні отруєння. Основні причини травматизму і професійних захворювань на виробництві. Основні заходи запобігання травматизму та захворювання на виробництві: організаційні, технічні, санітарно-виробничі, медико-профілактичні. Соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань. Соціальна і медична реабілітація працівників. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві, професійних захворювань і професійних отруєнь.

Тема 2. Основи безпеки праці в квітковому бізнесі. Загальні відомості про потенціал небезпек. Психологія безпеки праці. Організація роботи з охорони праці

Загальні питання безпеки праці. Перелік робіт з підвищеною небезпекою, для проведення яких потрібне спеціальне навчання і щорічна перевірка знань з охорони праці.

Загальні відомості про потенціал небезпек.

Вимоги безпеки праці при експлуатації інструменту та устаткування, які застосовуються з професії “флорист”. Створення безпечних умов праці при виготовленні квіткових композицій.

Захист від дії хімічних і біологічних чинників. Зони безпеки та їх огороження. Світлова і звукова сигналізація. Попереджувальні надписи, сигнальні фарбування. Знаки безпеки.

Засоби колективного та індивідуального захисту від небезпечних і шкідливих виробничих факторів: спецодяг, спецвзуття та інші засоби індивідуального захисту при проведенні різних видів робіт. Захист від шуму,

пилу, газу, вібрації, несприятливих метеорологічних умов. Мікроклімат виробничих приміщень.

Прилади контролю безпечних умов праці, порядок їх використання. Правила догляду за устаткуванням й інструментами флориста, їх безпечна експлуатація.

Правила та заходи щодо попередження нещасних випадків і аварій, які характерні для професії флорист: ураження електричним струмом, травматизм очей, опіки, ураження дихальних шляхів, порізи. Вимоги безпеки у навчальних, навчально-виробничих приміщеннях навчальних закладів.

Фізіологічна та психологічна основа трудового процесу (безумовні та умовні рефлекси, їх вплив на безпеку праці).

Психологія безпеки праці. Пристосування людини до навколишніх умов в процесі праці (почуття, сприймання, увага, пам'ять, уява, емоції) та їх вплив на безпеку праці.

Психофізичні фактори умов праці (промислова естетика, ритм і темп роботи, виробнича гімнастика, кімнати психологічного розвантаження) та їх вплив на безпеку праці.

Вимоги нормативно-правових актів про охорону праці щодо безпеки виробничих процесів, обладнання будівель і споруд.

Організація роботи з охорони праці з професії флорист.

Запобігання виникнення аварій техногенного характеру. Плани евакуації з приміщень у разі аварії.

Тема 3. Основи пожежної безпеки. Вибухонебезпека виробництва і вибухозахист

Характерні причини виникнення пожеж: порушення правил використання відкритого вогню і електричної енергії, використання непідготовленої техніки в пожежонебезпечних місцях, порушення правил використання опалювальних систем, електронагрівальних приладів, відсутність захисту від блискавки, дитячі пустощі. Пожежонебезпечні властивості речовин.

Організаційні та технічні протипожежні заходи. Пожежна сигналізація.

Горіння речовин і способи його припинення. Умови горіння. Спалах, заpalення, самозапалення, горіння, тління. Легкозаймисті і горючі рідини. Займисті, важко займисті і незаймисті речовини, матеріали та конструкції. Поняття вогнестійкості.

Вогнегасильні речовини та матеріали: рідина, піна, вуглекислота, пісок, покривала, їх вогнегасильні властивості. Пожежна техніка для захисту об'єктів: пожежні машини, автомобілі та мотопомпи, установки для пожежогасіння, вогнегасники, ручний пожежний інструмент, їх призначення, будова, використання на пожежі. Особливості гасіння пожежі в цехах з виготовлення квіткових виробів.

Організація пожежної охорони на підприємствах, які займаються квітковим бізнесом.

Стан та динаміка аварійності в світовій індустрії, аналіз характерних значних промислових аварій, пов'язаних з викидами, вибухами та пожежами хімічних речовин. Загальні закономірності залежності масштабів руйнувань і тяжкості наслідків аварій від кількості, фізико-хімічних властивостей і параметрів пальних речовин, що використовуються у технологічній системі.

Теоретичні основи механізму горіння та вибуху. Особливості горіння та вибуху в апаратурі, виробничому приміщенні, неорганізованих газових викидів в незамкненому просторі. Механізм горіння аерозолів.

Параметри і властивості, що характеризують вибухонебезпеку середовища.

Основні характеристики вибухонебезпеки; показники рівня руйнування промислових аварій.

Загальні відомості про великі виробничі аварії, їх типи, причини та наслідки. Вплив техногенних чинників на екологічну безпеку та безпеку життя і здоров'я людей. Приклади великих техногенних аварій і катастроф та їх наслідки.

Тема 4. Основи електробезпеки

Електрика промислова, статична і атмосферна.

Особливості ураження електричним струмом. Вплив електричного струму на організм людини. Фактори, які впливають на ступінь ураження людини електрикою: величина напруги, частота струму, шлях і тривалість дії, фізичний стан людини, вологість повітря. Безпечні методи звільнення потерпілого від дії електричного струму.

Загальні відомості про 4-провідну електричну мережу живлення. Фазова і лінійна напруга. Електричний потенціал Землі. Електрична напруга доторкання.

Класифікація виробничих приміщень відносно небезпеки ураження працюючих електричним струмом.

Допуск до роботи з електрикою і електрифікованими машинами. Колективні та індивідуальні засоби захисту в електроустановках. Попереджувальні надписи, плакати та пристрої, ізолюючі прилади. Занулення та захисне заземлення, їх призначення. Робота з переносними електросвітильниками.

Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів.

Правила роботи на персональних комп'ютерах.

Захист від статичної електрики. Захист будівель та споруд від блискавки. Правила поведінки під час грози.

Тема 5. Основи гігієни праці та виробничої санітарії. Медичні огляди

Поняття про гігієну праці як систему організаційних, гігієнічних та санітарно-технічних заходів. Шкідливі виробничі фактори (шум, вібрація, іонізуючі випромінювання тощо), основні шкідливі речовини, їх вплив на організм людини. Дії вірусів, інфекції, що передаються через кров, біологічні

рідини, які спричиняють порушення нормальної життєдіяльності людини, викликають гострі та хронічні захворювання.

Лікувально-профілактичне харчування.

Фізіологія праці. Чергування праці та відпочинку. Виробнича гімнастика. Додержання норм піднімання і переміщення важких речей неповнолітніми і жінками.

Основні гігієнічні особливості праці з професії «флорист».

Вимоги до опалення, вентиляції та кондиціонування повітря виробничих, навчальних та побутових приміщень. Правила експлуатації систем опалення та вентиляції. Види освітлення. Природне освітлення. Штучне освітлення: робоче та аварійне. Правила експлуатації освітлення.

Санітарно-побутове забезпечення працівників.

Щорічні медичні огляди працюючих неповнолітніх, осіб віком до 21 року.

Тема 6. Надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках

Основи анатомії людини.

Послідовність, принципи й засоби надання першої допомоги. Основні принципи надання першої допомоги: правильність, доцільність дій, швидкість, рішучість, спокій. Запобіжні заходи щодо інфікування СНІДом під час надання першої допомоги при пораненнях, припиненні кровотечі з ран, носа, вуха тощо.

Засоби надання першої допомоги. Медична аптечка, її склад, призначення, правила користування.

Способи реанімації. Штучне дихання способом “з рота в рот” чи “з рота в ніс”. Положення потерпілого і дії особи, яка надає допомогу. Непрямий масаж серця. Порядок одночасного виконання масажу серця та штучного дихання.

Види електротравм. Правила надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

Перша допомога при ударах, вивихах, переломах, розтягненні зв'язок.

Припинення кровотечі з рани, носа, вуха, легень, стравоходу тощо. Перша допомога при пораненнях. Правила накладання пов'язок, їх типи.

Надання першої допомоги при знепритомленні (втраті свідомості), шоці, тепловому та сонячному ударі, обмороженні.

Опіки, їх класифікація. Перша допомога при хімічних і термічних опіках, опіку очей.

Перша допомога при запорошуванні очей. Способи промивання очей.

Ознаки отруєння і перша допомога потерпілому. Способи надання допомоги при отруєнні чадним газом, алкоголем, ніотином.

Підготовка потерпілого до транспортування. Транспортування потерпілого. Вимоги до транспортних засобів.

Типова навчальна програма з виробничого навчання

Професія – 7331 Флорист
(код, назва професії)

Кваліфікація – 5 розряд
(рівень кваліфікації – розряд, клас, категорія)

<i>№ з/п</i>	<i>Тема</i>	<i>Кількість годин</i>
I.	Виробниче навчання в навчальній майстерні	
1.	Вступне заняття. Інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки. Додержання правил і норм виробничої санітарії та гігієни	6
2.	Оформлення тематичних вітрин	6
3.	Виготовлення оригінальних композицій особливої складності	12
4.	Виготовлення флористичних форм у стилях різних світових шкіл флористики	12
5.	Демонстрації композицій та окремих робіт	6
6.	Виготовлення оригінальних композицій особливої складності для участі у міжнародних конкурсах, виставках	18
	Всього:	60
	II. Виробнича практика	
1.	Інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки на підприємстві	7
2.	Самостійне виконання робіт флориста 5-го розряду	56
	Кваліфікаційна пробна робота	
	Всього:	63
	Разом:	123

I . Виробниче навчання в майстерні

Тема 1. Вступне заняття. Інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки. Додержання правил і норм виробничої санітарії та гігієни

Ознайомлення з підприємством квіткового бізнесу, його режимом роботи, формами організації праці та правилами внутрішнього розпорядку.

Ознайомлення з кваліфікаційною характеристикою флориста 5-го розряду, програмою та порядком ведення виробничого навчання. Інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки. Основні правила та інструкції з безпеки праці. Пожежна безпека.

Виробнича санітарія. Приготування дезінфікуючих розчинів. Обробка інвентарю.

Тема 2. Оформлення тематичних вітрин

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: підбір рослинного матеріалу, флористичного посуду, визначення композиції у відповідності до тематики, дотримання цілісності.

Оформлення тематичних вітрин у стилях різних світових шкіл флористики.

Тема 3. Виготовлення оригінальних композицій особливої складності

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: підбір інструментів, рослинних матеріалів, визначення сюжету складної композиції. Оволодіння способами виготовлення флористичного посуду, побудови композицій особливої складності.

Виготовлення флористичного посуду. Виконання оригінальних композицій особливої складності на замовлення з врахуванням сучасних підходів до розвитку флористики в Україні та за рубежом.

Тема 4. Виготовлення флористичних композицій у стилях різних світових шкіл флористики

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: вибір матеріалів для створення творчих зразків флористичних форм у стилях різних світових шкіл флористики, для побудови флористичних об'єктів.

Побудова флористичних об'єктів із врахуванням традиційних і сучасних напрямків розвитку флористики в Україні і за рубежом.

Тема 5. Демонстрації композицій та окремих робіт

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: підбір фону підставок та допоміжних аксесуарів, оволодіння різними способами демонстрації композицій та окремих робіт з урахуванням характеристик матеріалу, освітлення.

Демонстрації композицій та окремих робіт.

Тема 6. Виготовлення оригінальних композицій особливої складності для участі у міжнародних конкурсах, виставках

Інструктаж за змістом занять, організація робочого місця, охорона праці.

Вправи: вибір та підготовка квіткових та допоміжних матеріалів згідно ескізу; підбір сучасних додаткових конструкцій, кріплення, способу демонстрації композиції з урахуванням освітлення.

Виконання оригінальних композицій особливої складності для участі у міжнародних конкурсах, виставках.

II. Виробнича практика

Тема 1. Інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки на виробництві

Інструктаж з безпеки праці та пожежної безпеки на підприємстві, інструктаж із правил безпеки на робочому місці, організація робочого місця флориста.

Ознайомлення з підприємством квіткового бізнесу, плануванням праці, контролем якості продукції. Ознайомлення з організацією робочих місць, передовим виробничим досвідом. Інструктаж з безпеки праці безпосередньо на ділянці роботи й робочому місці.

Тема 2. Самостійне виконання робіт флориста 5-го розряду

Самостійне виконання робіт флориста 5-го розряду.

Організація робочого місця флориста. Дотримання правил безпеки праці під час виконання робіт, технологій, передбачених кваліфікаційними вимогами та навчальними програмами.

Примітка: Детальна програма виробничої практики розробляється кожним навчальним закладом окремо з урахуванням сучасних технологій, новітнього устаткування та матеріалів, умов виробництва, за погодженням з підприємствами-замовниками робітничих кадрів та затверджується в установленому порядку.

Кваліфікаційна пробна робота

Приклади робіт:

- оформлення тематичних вітрин у стилях різних світових шкіл флористики;
- побудова складних композицій за розміром, об'ємом, використаними матеріалами, технікою побудови;
- виготовлення композицій на замовлення: ювілейних, тематичних, національних, святкових, сезонних;
- виконання оригінальних композицій особливої складності на замовлення;
- створення творчих зразків у стилях різних світових шкіл флористики: української, японської, європейської;
- побудова флористичних об'єктів з врахуванням традиційних і сучасних напрямків розвитку флористики в Україні і за рубежем;
- виготовлення квіткових груп і композицій;
- вибір та підготовка матеріалів, виготовлення ескізів, виконання експозицій у відповідності до сценаріїв;
- демонстрації композицій та окремих флористичних робіт;
- виконання оригінальних композицій особливої складності для участі у міжнародних конкурсах, виставках.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників

Професія - 7331 Флорист

(код, назва професії)

Кваліфікація – 5 розряд

(рівень кваліфікації – розряд, клас, категорія)

Бали	Знає	Бали	Уміє
1	<p>Учень (слухач) має незначні загальні знання з напрямів, техніки, технології і стильового різноманіття світових шкіл флористики; основ квіткового бізнесу; традицій та сучасних підходів до розвитку флористики в Україні і за рубежом.</p> <p>Знання учня потребують структурованої підтримки.</p>	1	<p>Учень (слухач) має недосконалі загальні навички і здатний під прямим керівництвом виконувати оригінальні композиції особливої складності на замовлення. Створює творчі зразки у стилях різних світових шкіл флористики. Використовує різноманітні технології та способи демонстрації композицій та окремих робіт.</p> <p>Навички учня потребують структурованої підтримки. Без присвоєння кваліфікації.</p>
2	<p>Учень (слухач) має загальні знання з напрямів, техніки, технології і стильового різноманіття світових шкіл флористики; основ квіткового бізнесу; традицій та сучасних підходів до розвитку флористики в Україні і за рубежом.</p> <p>Знання учня потребують структурованої підтримки.</p>	2	<p>Учень (слухач) має загальні навички і здатний під прямим керівництвом виконувати оригінальні композиції особливої складності на замовлення. Створює творчі зразки у стилях різних світових шкіл флористики. Використовує різноманітні технології та способи демонстрації композицій та окремих робіт.</p> <p>Навички учня потребують структурованої підтримки. Без присвоєння кваліфікації.</p>
3	<p>Учень (слухач) має базові загальні знання з напрямів, техніки, технології і стильового різноманіття світових шкіл флористики; основ квіткового бізнесу; традицій та сучасних</p>	3	<p>Учень (слухач) має базові загальні навички, здатний під прямим керівництвом виконувати оригінальні композиції особливої складності на замовлення. Створює творчі зразки у стилях різних світових</p>

	<p>підходів до розвитку флористики в Україні і за рубежом.</p> <p>Знання учня потребують структурованої підтримки.</p>		<p>шкіл флористики. Використовує різноманітні технології та способи демонстрації композицій та окремих робіт.</p> <p>Навички учня потребують структурованої підтримки. Без присвоєння кваліфікації.</p>
4	<p>Учень (слухач) має істотно обмежений обсяг знань, які є в основному загальними за характером і пов'язані з напрямками, технікою, технологією і стильовим різноманіттям світових шкіл флористики; основами квіткового бізнесу; традиціями та сучасними підходами до розвитку флористики в Україні і за рубежом.</p> <p>Застосовує знання під керівництвом у контрольованому середовищі. Несе часткову відповідальність за своє навчання.</p>	4	<p>Учень (слухач) має істотно обмежений обсяг навичок і компетенції, які є в основному загальними за характером з умінням виконувати частину навчально-виробничого завдання з умінням виконувати оригінальні композиції особливої складності на замовлення. Створює творчі зразки у стилях різних світових шкіл флористики. Використовує різноманітні технології та способи демонстрації композицій та окремих робіт. Застосовує навички під керівництвом у контрольованому середовищі. Несе часткову відповідальність за своє навчання.</p> <p>Результат роботи відповідає мінімальним якісним і кількісним показникам. Потребує допомоги і контролю.</p> <p>Кваліфікація присвоюється, але потребує подальшого удосконалення через досвід роботи або навчання.</p>
5	<p>Учень (слухач) має обмежений обсяг знань, які є в основному загальними за характером і пов'язані з напрямками, технікою, технологією і стильовим різноманіттям світових шкіл флористики; основами квіткового бізнесу; традиціями та сучасними</p>	5	<p>Учень (слухач) має обмежений обсяг навичок і широкі компетенції, які є в основному загальними за характером і пов'язані з умінням виконувати оригінальні композиції особливої складності на замовлення. Створює творчі зразки у стилях різних світових шкіл флористики. Використовує</p>

	<p>підходами до розвитку флористики в Україні і за рубежом.</p> <p>Несе часткову відповідальність за своє навчання. Застосовує знання під керівництвом у контрольованому середовищі.</p>		<p>різноманітні технології та способи демонстрації композицій та окремих робіт. Результат роботи відповідає низькому рівню діючих якісних та кількісних показників передбаченого рівня кваліфікації.</p> <p>Кваліфікація присвоюється, але потребує подальшого удосконалення через досвід роботи або навчання.</p>
6	<p>Учень (слухач) має обмежений обсяг знань, навичок і більш широкі компетенції, які є в основному конкретними і загальними за характером, пов'язані з напрямками, технікою, технологією і стильовим різноманіттям світових шкіл флористики; основами квіткового бізнесу; традиціями та сучасними підходами до розвитку флористики в Україні і за рубежом; організацією релігійних та інших свят та урочистостей.</p> <p>Несе часткову відповідальність за своє навчання.</p>	6	<p>Учень (слухач) має обмежений обсяг навичок і більш широкі компетенції, які є в основному конкретними і загальними за характером, пов'язані з умінням виконувати оригінальні композиції особливої складності на замовлення. Створює творчі зразки у стилях різних світових шкіл флористики. Використовує різноманітні технології та способи демонстрації композицій та окремих робіт. Бере участь у конкурсах, фестивалях, виставках.</p> <p>Несе часткову відповідальність за своє навчання.</p> <p>Результат роботи відповідає низькому рівню діючих якісних і кількісних норм.</p> <p>Кваліфікація присвоюється, але потребує подальшого удосконалення через досвід роботи або навчання.</p>
7	<p>Учень (слухач) має загальні знання і конкретні базові не систематизовані знання положень навчального матеріалу, пов'язаного з напрямками, технікою, технологією і стильовим різноманіттям світових шкіл флористики;</p>	7	<p>Учень (слухач) має конкретні практичні знання, виконує завдання, пов'язані з умінням виконувати оригінальні композиції особливої складності на замовлення. Створює творчі зразки у стилях різних світових шкіл флористики. Використовує різноманітні технології та</p>

	<p>основами квіткового бізнесу; традиціями та сучасними підходами до розвитку флористики в Україні і за рубежем; організацією релігійних та інших свят та урочистостей.</p> <p>Відповідає за своє власне навчання і має істотно обмежений досвід практики у конкретному аспекті навчання.</p>		<p>способи демонстрації композицій та окремих робіт. Бере участь у конкурсах, фестивалях, виставках.</p> <p>Достатньо усвідомлено користується інструкційно-технологічною документацією. Дотримується правил охорони праці.</p> <p>Здатний виконувати завдання під керівництвом. Відповідає за власне навчання і має істотно обмежений довід практики у конкретному аспекті роботи.</p> <p>Результат роботи в цілому відповідає якісним і кількісним показникам рівня кваліфікації.</p>
8	<p>Учень (слухач) має широкі загальні знання і конкретні базові теоретичні знання, пов'язані з напрямками, технікою, технологією і стильовим різноманіттям світових шкіл флористики; основами квіткового бізнесу; традиціями та сучасними підходами до розвитку флористики в Україні і за рубежем; організацією релігійних та інших свят та урочистостей.</p> <p>Відповідає за своє власне навчання і має обмежений довід у конкретному аспекті навчання.</p>	8	<p>Учень (слухач) має конкретні практичні знання та вміння, самостійно виконує всі завдання, пов'язані з умінням виконувати оригінальні композиції особливої складності на замовлення. Створює творчі зразки у стилях різних світових шкіл флористики. Використовує різноманітні технології та способи демонстрації композицій та окремих робіт. Бере участь у конкурсах, фестивалях, виставках.</p> <p>Достатньо усвідомлено користується інструкційно-технологічною документацією, що надається. Дотримується правил охорони праці.</p> <p>Здатний виконувати завдання під керівництвом. Відповідає за своє власне навчання і має обмежений досвід практики у конкретному аспекті роботи.</p> <p>Результат роботи відповідає якісним і кількісним показникам, що передбачені рівнем кваліфікації.</p>

9	<p>Учень (слухач) має широкі загальні знання і систематизовані конкретні базові теоретичні знання пов'язані з напрямками, технікою, технологією і стильовим різноманіттям світових шкіл флористики; основами квіткового бізнесу; традиціями та сучасними підходами до розвитку флористики в Україні і за рубежом; організацією релігійних та інших свят та урочистостей.</p> <p>Відповідає за своє власне навчання і має обмежений досвід у конкретному аспекті навчання.</p>	9	<p>Учень (слухач) має конкретні практичні знання та вміння, пов'язані з умінням виконувати оригінальні композиції особливої складності на замовлення. Створює творчі зразки у стилях різних світових шкіл флористики. Використовує різноманітні технології та способи демонстрації композицій та окремих робіт. Бере участь у конкурсах, фестивалях, виставках.</p> <p>Самостійно і в цілому правильно організовує робоче місце. Усвідомлено користується інструкційно-технологічною документацією.</p> <p>Здатний виконувати завдання під керівництвом. Відповідає за своє власне навчання і має обмежений досвід практики у конкретному аспекті роботи.</p> <p>Результат роботи відповідає якісним і кількісним показникам, що передбачені кваліфікаційним рівнем.</p>
10	<p>Учень (слухач) має значні конкретні теоретичні знання пов'язані з напрямками, технікою, технологією і стильовим різноманіттям світових шкіл флористики; основами квіткового бізнесу; традиціями та сучасними підходами до розвитку флористики в Україні і за рубежом; організацією національних, державних, релігійних та інших свят та урочистостей.</p> <p>Здатен до самокерування при навчанні.</p>	10	<p>Учень (слухач) має значні конкретні, практичні навички та самостійно виконує оригінальні композиції особливої складності на замовлення. Створює творчі зразки у стилях різних світових шкіл флористики. Використовує різноманітні технології та способи демонстрації композицій та окремих робіт. Бере участь у національних конкурсах, фестивалях, виставках.</p> <p>Визначається здатністю застосовувати спеціальні знання, навички, компетенції і вирішувати проблеми незалежно. Здатен до самокерування при</p>

			навчанні і має практичний досвід роботи у простих ситуаціях.
11	<p>Учень (слухач) має значні систематизовані конкретні, практичні і теоретичні знання пов'язані з напрямками, технікою, технологією і стильовим різноманіттям світових шкіл флористики; основами квіткового бізнесу; традиціями та сучасними підходами до розвитку флористики в Україні і за рубежом; організацією національних, державних, релігійних та інших свят та урочистостей.</p> <p>Визначається здатністю застосовувати спеціальні знання, навички компетенції і вирішувати проблеми незалежно. Здатен до самокерування при навчанні і має практичний досвід у роботі як у простих, так і у виняткових ситуаціях.</p>	11	<p>Учень (слухач) має значні конкретні, практичні знання, навички і вміння виконувати оригінальні композиції особливої складності на замовлення. Створює творчі зразки у стилях різних світових шкіл флористики. Використовує різноманітні технології та способи демонстрації композицій та окремих робіт. Бере участь у національних та міжнародних конкурсах, фестивалях, виставках.</p> <p>Визначається здатністю застосовувати спеціальні знання, навички, компетенції і вирішувати проблеми самостійно. Здатен до самокерування при навчанні і має практичний досвід роботи як у простих, так і у виняткових ситуаціях.</p>
12	<p>Учень (слухач) має ґрунтовні конкретні, практичні і теоретичні знання пов'язані з напрямками, технікою, технологією і стильовим різноманіттям світових шкіл флористики; основами квіткового бізнесу; традиціями та сучасними підходами до розвитку флористики в Україні і за рубежом; організацією національних, державних, релігійних та інших свят та урочистостей.</p> <p>Визначається здатністю</p>	12	<p>Учень (слухач) має значні конкретні, практичні навички і вміння, самостійно виконує оригінальні композиції особливої складності на замовлення. Створює творчі зразки у стилях різних світових шкіл флористики. Використовує різноманітні технології та способи демонстрації композицій та окремих робіт. Бере участь у національних та міжнародних конкурсах, фестивалях, виставках.</p> <p>Визначається здатністю застосовувати спеціальні знання, навички, компетенції і</p>

<p>застосовувати спеціальні знання, навички компетенції і вирішувати проблеми незалежно. Здатен до аналізу та самокерування при навчанні і має практичний досвід у роботі як у простих, так і у виняткових ситуаціях.</p>	<p>вирішувати проблеми самостійно. Здатен до самокерування при навчанні і має практичний досвід роботи як у простих, так і у виняткових ситуаціях.</p>
---	--

Перелік основних обов'язкових засобів навчання

№ з/п	Найменування	Кількість на групу з 15 осіб		Примітка
		Для індивідуального користування	Для групового користування	
1.	2	3	4	5
	Інструмент			
1.	Ножиці	15		
2.	Флористичний ніж	15		
3.	Флористичний пістолет	15		
4.	Секатор	15		
5.	Секатор для гілок	15		
6.	Степлер	15		
7.	Бокорізи	15		
8.	Шило		2	
9.	Ніж для очистки шипів		2	
10.	Пінцет		2	
11.	Кусачки для дроту	15		
12.	Точилка	15		
	Посуд			
1	Флористичний посуд різних форм	15		
2.	Контейнери для зберігання рослинного матеріалу	15		
	Білизна			
1.	Рушники для особистого користування	15		
2.	Халати (фартухи)	15		
3.	Рукавиці	15		

Список рекомендованої літератури

1. Ватаманюк З.Г. Економіка. Посібник. – К. : Либідь, 2000. – 128с.
2. Ватаманюк З.Г. Загальна економіка. Підручник / За ред. Радіонової І. Ф. – К.: АПН, - 192 с.
3. Винокуров Л.Е., Васильчик М.В., Гаман М. В. Основи охорони праці. Підручник. – Вікторія, 2001. – 220с.
4. Гавенко С. Методологічні проблеми дизайну// Видавнича галузь і кадри: досягнення, проблеми, перспективи: Наук.- практ.зб. – Львів: Аз-Арт, 2002. – С. 135 – 137.
5. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник. – Львів: Афіша, 2002. – 320 с.
6. Жидецький В.Ц., Житецька М.Є. Перша допомога при нещасних випадках: завдання, тести та відповіді. Навчальний посібник. – К.: Основа, 2003. – 128с.
7. Федущак М. Прикрашання квітами – квітчання. Посібник. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2004. – 60с.

Зміст

1. Загальні положення.....	7
Розділ 1. Державний стандарт з професії флорист 2, 3 розрядів.....	10
1.1. Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника професійно-технічного навчального закладу	11
1.2. Типовий навчальний план	13
1.3. Типові навчальні програми	15
1.3.1. Основи галузевої економіки та підприємництва.....	15
1.3.2. Основи правових знань.....	17
1.3.3. Правила дорожнього руху.....	21
1.3.4. Інформаційні технології.....	25
1.3.5. Історія флористики.....	26
1.3.6. Спеціальна технологія.....	28
1.3.7. Матеріалознавство.....	31
1.3.8. Композиція.....	33
1.3.9. Малюнок і живопис.....	36
1.3.10. Охорона праці.....	39
1.3.11. Виробниче навчання.....	44
1.4. Критерії кваліфікаційної атестації випускників	49
1.5. Перелік основних обов'язкових засобів навчання	57
Розділ 2. Державний стандарт з професії флорист 4 розряду	58
2.1. Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника професійно-технічного навчального закладу	59
2.2. Типовий навчальний план	61
2.3. Типові навчальні програми	63
2.3.1. Основи галузевої економіки та підприємництва.....	63
2.3.2. Основи правових знань.....	64
2.3.3. Інформаційні технології.....	66
2.3.4. Спеціальна технологія.....	67
2.3.5. Матеріалознавство.....	69
2.3.6. Композиція.....	70
2.3.7. Охорона праці.....	72
2.3.8. Виробниче навчання.....	77
2.4. Критерії кваліфікаційної атестації випускників	82
2.5. Перелік основних обов'язкових засобів навчання	92
Розділ 3. Державний стандарт з професії флорист 5 розряду	93
3.1. Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника професійно-технічного навчального закладу	94
3.2. Типовий навчальний план	96
3.3. Типові навчальні програми	98
3.3.1. Основи галузевої економіки та підприємництва.....	98
3.3.2. Основи правових знань.....	99
3.3.3. Інформаційні технології.....	101
3.3.4. Спеціальна технологія.....	102
3.3.5. Композиція.....	103
3.3.6. Охорона праці.....	104

3.3.7. Виробниче навчання.....	109
3.4. Критерії кваліфікаційної атестації випускників	112
3.5. Перелік основних обов'язкових засобів навчання	119